

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

O knjigi, ki bo izšla v dvajsetih milijonih izvodov

Prinaša odgovore na bistvena življenjska vprašanja

Danes bo po celem svetu na knjižnih policah pomembnejših knjigarn zablestela nova velika svetovna uspešnica. Knjigo so do sedaj že natisnili v najmanj dvajsetih milijonih izvodov. Delo, ki ga nestrčno čakamo že leto dni, bo izšlo istočasno v 36 državah; prevedeno pa je v vse glavne svetovne jezike. Ne zgodi se namreč vsak dan, da napiše knjigo sam papež. Če pa dodamo, da je Karol Wojtyła človek, ki je najmočnejše označil konec dvajsetega stoletja, smo lahko gotovi, da bo dvajsetim milijonom knjig sledila še cela vrsta ponatisov. Knjiga nosi naslov »Varcare la soglia della speranza«, ki jo je na pobudo znanega italijanskega uspešnega katoliškega časnikarja Vittoria Messoria lastnoročno napisal sam Janez Pavel II.

Messori je o nastanku knjige zapisal: »Sprva sem hotel z režiserjem Avatijem le posneti televizijski intervju. Papež nas je sprejel v svojem skromnem stanovanju v Vatikanu. Tam namreč živi kot kak preprost poljski rudar. Skromna je bila tudi večerja, ki smo jo delili z njim, jedli smo namreč zelje... Dogovorili smo se za intervju, v katerem naj bi sveti oče odgovoril na dvajset temeljnih vprašanj, ki tarejo sodobnega človeka. Dan pred začetkom snemanja pa so iz Vatikana sporočili, da intervjuja ni moč izvesti. Ko sem že obupal, so me po nekaj mesecih zopet klicali in mi povedali, da bi papež rad pismeno odgovoril na moja vprašanja. Bal sem se, kako bo reagiral na kakšno provokacijo, kot npr. na vprašanja: ali Bog zares obstaja? ali: a ni morda Cerkev le človeška organizacija? in še: ali je Jezus zares tudi Kristus? Sveti oče je odgovorjal sam in spet dokazal, da je res župnik sveta, kot ga radi imenujemo.«

V Italiji je knjigo izdala založba Mondadori, v Sloveniji pa Mladinska knjiga z naslovom Prestopiti prag upanja. Po delu bodo lahko segali vsi bralci, izvedenci in radovedneži. Skratka vsi tisti, ki nas zanima, kaj papež misli in govori o aktualnih temeljnih vprašanjih. Že sama zami-

sel lastnoročno napisane knjige je izredna. Prav tako izredno je tudi dejstvo, da jo je napisal vrhovni poglavar katoliške Cerkve, človek in duhovnik, katerega temeljno življenjsko vodilo »Bog je ljubezen« vsak dan preseneča vsega vajeno in razvajeno svetovno javnost. V zadnjih šestnajstih letih je z močjo posegel v svetovno dogajanje. Sveti oče je obenem človek, ki ga imajo radi in spoštujejo tudi njegovi nasprotniki, pa naj gre za histerične feministke

ali za bivše oz. sedanje komuniste. Je preprost, dober in velik humanist, ki gleda na sporočilo evangelija kot na temeljno resnico človeštva.

Pričakovanje izida njegove knjige je veliko ne nazadnje tudi zato, ker je papežev sen ta, da bi se pred letom 2000 srečali pri skupni molitvi in verskem obredu na Sinaju vsi kristjani, judje in muslimani.

Ponavljamo oguljeno frazo, ki pa tokrat še posebno velja: Priporočamo, berite! **Jurij Paljk**

Pojdite in učite vse narode... (Mt 28, 19-20)

In spet je tudi misijonska nedelja. V nas se prebudi tista zdrava zavest katoliškosti, ki je navzoča v mislih vsakega kristjana, obvezujoči klic solidarnosti, ki v srcu povezuje kristjane vsega sveta. In morebiti tudi očitek malomarnosti v prebujeni želji: »Gospod, kaj naj storim, da bi tvoje oznanilo osrečilo vsa ljudstva sveta, posebej tista, ki te ne poznajo?« Cerkev, ki je v svojem bistvu misijonska, nas v Jezusu Kristusu, Očetovem poslancu, pošilja med vsa ljudstva sveta, v vse kulture, z evangeljskim sporočilom, ki je vredno človekovega dostojanstva in ga v temelju osmišlja.

Drugi vatikanski cerkveni zbor nam pojasnjuje, da je misijonska naloga Cerkve prav ista v slehernem položaju, čeprav se zaradi različnih razmej ne izvršuje na isti način. Tako nas klic k (novi) evangelizaciji - tudi sami smo bili nekaj misijonska dežela - vabi k odgovornosti za »misijone doma« in hkrati spodbuja v nas katoliško skrb za misijonske dežele tretjega sveta. Svet in v njem Cerkev - mi kristjani - postajamo vse bolj majhna vas. Odpreti moramo torej na stežaj »okna« naše domače cerkve, da ne bi v njej zaudarjalo po zatochem. Katoliška vesoljna zavest je kristjanu vir veselja in spodbude za aktivno sodelovanje v »zasajanju« Cerkve. Toda bojim se, da nas misijonska nedelja miselno vse preveč vleče na področje gmotne solidarnosti s tretjim svetom ali revnim jugom, kot mu pravimo. Naša človeškost in odgovornost nas v vesti nujno obvezujeta k tej solidarnosti. Zavedam se, da so dobrine »na ladji tega sveta« dane v blagor vsem ljudem v enaki meri. In če je ta ladja neenakomerno naložena, je nevarnost brodoloma toliko večja. Naša materialna blaginja in sebičnost nas torej lahko vodita v samouničenje!

Toda, kot nalašč, nas evangeljska zgodba o slepem Bartimeju na samo misijonsko nedeljo vodi v drugo smer razmišljanja. Slep Bartimej se požene za Jezusom, Učiteljem, da bi mu podaril vid, da bi lahko videl luč in svetlobo. Hrepenel je po njej in se po čudežnem odprtju slepih oči odpravil za Jezusom po njegovi poti. Danes je vse manj Bartimejev! Pa tudi moderni človek je vse bolj samozadosten, želja po božjem v njem vedno bolj ugaša. Tudi mu ni treba ničesar več prositi, saj ima vsega dovolj. Vse bolj se ga polašča duhovna slepota, ki mu zastira pot k poglobljenemu dojetanju Jezusovega evangeljskega sporočila. Tako je misijonska nedelja tudi dan overitve našega resničnega duhovnega stanja. Tistega, česar sam nimam, pa bi ga še kako moral želeči, tudi drugemu ne morem posredovati. Misijonska dežela je torej najprej v meni, v nezorani ledini mojega sprenevedanja, zanemarjenosti, lagodnosti, naveličnosti in beganja. »Vstani, kliče te!« Koliko skritih energij vere in hotenja se ob tem Jezusovem povabilu sprosti v Bartimeju! Celo plašč lažne varnosti in preskrbljenosti zdrsnje z njegovih ledij, ko se požene za bistvenim: »... da bi spregledal«. Zares: kolikor bolj hodimo v luči, toliko bolj bodo drugi ljudje videli naša dobra dela in slavili Očeta (prim. Mt 5,16).

Ko dojamemo misijonsko nedeljo v tem izvornem pomenu besede, se ni bati, da bi postala naša solidarnost zgolj potišanje vesti, znebitev nadležnosti ali zadostitev lepi navadi in obletno pometanje drobtinic z obložene mize. Spremenila se bo v spoštljiv dar bratu, poklicanemu k dostojnemu življenju in veselju božjega življenja. Topla misel in molitev za misijonarje - »podaljšane roke tukajšnjih misijonov« - bodo kot lep duhovni šopek, ki spremlja vsak dober dar.

Danilo Lisjak
misijonar v Ruandi

Ljudje množično izražajo svoje nezadovoljstvo

Izredno uspešna splošna stavka, ki se je je v Italiji 14. oktobra udeležilo na milijone ljudi, ki se ne strinjajo z Berlusconijsko vlado, ima dvojen pomen. Ekonomski značaj stavke je v tem, da so šli delavci in druge zaposleni ljudje protestirat na trge zato, ker se ne strinjajo z novim finančnim zakonom, ki bo še najbolj prizadel nižje ekonomske sloje: upokojence, delavce, uslužbence, brezposelne itd. Politični značaj stavke pa je v tem, da ljudje protestiramo proti dejstvu, da je Berlusconi privedel v vlado desnico in jo tako legitimiral, kar bo imelo negativne posledice za vse ljudi, še najbolj pa za verjetno slovensko manjšino. Italijanski škofje so podprli stavko; kardinal Ruini je med drugim dejal: »Podpiramo delavce in njihovo stavko, ker se zavedamo, da bo novi finančni zakon uperjen proti najrevnejšim državnim slojem; poleg tega pa ne moremo sprejeti nizanja pokojnin in še slabše zdravstvene oskrbe, ki jo uvaja zakon.«

Številni so ljudje, ki potrebujejo pomoč. Tudi naša.

Posnetek z manifestacije na tržaškem Velikem trgu.

Sinoda in papeževih šestnajst let na krmilu Cerkve

V Rimu se nadaljuje škofovska sinoda. Kot je povedal kardinal Hume, je dosedanje zasedanje, ki se posveča predvsem problemom in prednostim posvečenih ljudi, tako duhovnikov kot redovnikov in redovnic, do sedaj potekalo izredno dobro. Kardinal Basil Hume je celo mnenja, da je to doslej morda najboljša sinoda, saj je prišlo nanjo zares veliko škofov iz celega sveta. Do sedaj so afriški škofje, pričali o tem, kako bi morali katoliški misijonarji najprej dobro poznati svojo kulturo in šele nato poučevati evangelij. Škofje iz Azije in Bližnjega Vzhoda pa zagovarjajo izredno pomembnost duhovnosti in redovniškega življenja; škofje iz Oceanije govorijo o izrednih odzivih na klic k posvečenemu življenju v njihovih deželah. Škofije iz Vzhodne Evrope prinašajo pričevanja o junaštvih posameznikov in Cerkve pod komunističnim režimom; zahodnoevropski škofje poudarjajo izredno važnost misijonskih poklicev in misijonskega poslanstva nasploh. Južnoameriški škofje poudarjajo predvsem vlogo katoliške Cerkve pri odpravljanju revščine v svetu.

To je kratka sinteza vsega, kar je povedal kardinal Basil Hume, ki je ob koncu svojega poročila še dodal, da se Cerkev in sinoda še posebej vedno bolj zavedata izredne važnosti misijonskih poklicev in dejavnosti nasploh, saj je danes jasno, da na svetu živita dve tretjini ljudi, ki sploh ne poznata Jezusa Kristusa in njegovega evangelija, kaj šele, da bi vanj verjeli. Istočasno je še pojasnil, da se na zasedanju veliko govori o vse večji vlogi ženske v katoliški Cerkvi, pa čeprav je jasno, da ženska ne more prejeti mašniškega posvečenja. Hume je povedal, da se zavedajo velike odgovornosti, ki jo ima in jo bo imela vedno bolj ženska v Cerkvi. Gorovili so še o poslušnosti in disciplini v cerkvi in vsi so bili mnenja, naj bi obveljalo načelo: »Kdor zares ljubi, ne kritizira, posebno še Cerkve ne, ki je naša Mati.« Zadnje čase je bilo namreč tudi v Cerkvi nekaj neposlušnosti in morda tudi pretirano število kritik.

Zelo zanimivo pa je bilo na škofovski sinodi v petek, 14. oktobra,

ko je vodil zasedanje znani newyorški nadškof John O'Connor, ki je predaval v latinščini. Tudi tokrat je v tišini prisostvoval sveti oče. O'Connor je v izredno lepi latinščini z »izredno posrečenim« ameriškim naglasom dejal dobesedno takole: »Sveti oče! Če bi morali verjeti javnim občilom, posebno televiziji in časnikom, bi sedaj namesto vas moral v tej avli sedeti vaš dvojnik ali pa vaš brat, siamski dvojček; po njihovem mnenju je vaše zdravstveno stanje tako zelo slabo. Pravijo celo, da ste že na smrtni postelji. Dvojnika pa, kot ga imajo hollywoodski igralci, pa ni in mi lahko samo občudujemo vaše veliko potrpljenje z nami na zasedanju, ko prenekateri od nas zadrema.« Vsi so se zasmjeli, sam papež je zaploskal, ko je O'Connor nadaljeval: »Vemo, da ne potrebujete dvojnika. Poznamo vas kot papeža že šestnajst let, vedno čvrstega in neutrudljivega, še vedno delate toliko, kot večina ljudi sploh ne zmore. Prav zato lahko rečemo svetu, da ste nam gotovo pripravljene služiti kot papež še nadaljnjih šestnajst let!«

To je bila morda najlepša čestitka, kar jih je papež prejel za svojo 16. obletnico papeževanja, ki je potekala v nedeljo, 16. oktobra, ko je Janez Pavel II. na trgu svetega Petra v Rimu spet izrekel svoje znano geslo: »Ne bojte se!«

Misijonar Lisjak spet med nami

Misijonar Danilo Lisjak iz Vipavske doline se je pred dnevi vrnil iz Rwande. Tokrat je moral spet oditi, ker bi ga sicer skrajneži pobili. Salezijanec Danilo Lisjak je našim bralcem poznan, saj smo že objavili pogovore z njim in tudi njegova pričevanja iz pekla v samem osrčju Afrike, kjer je imel svoj misijon. Ob izbruhu krvave vojne v Rwandi je ostal do zadnjega; šele takrat, ko mu je bilo jasno, da ne more več ostati, je odšel. Odpeljali so ga specialci mednarodne vojske, ki so hoteli ustaviti vojno med sptima narodom v Rwandi. Ko je vojna še divjala, se je spet vrnil v Afriko v svoj misijon. Govorilo se je že, da ga ni več med živimi, ko se nam je spet javil s pismom, ki smo ga objavili pred časom.

Sedaj je spet doma. Njegovi predstojniki so namreč ugotovili, da ne smejo žrtvovati še enega svojih duhovnikov. Vojna se je sicer uradno prenehala, sedaj so zavlada Tutciji, manjšinski narod, a misijonarja spet niso pustili v miru. Spet so mu stregli po življenju in zato se je vrnil v domovino.

Prejšnji teden me je poklical po telefonu na uredništvo Katoliškega glasa. Povedal mi je, da je doma.

Dogovorila sva se za srečanje. Prišel je v bratovem avtomobilu, na glavi ima še več sivih las in njegov nasmeh je še bolj veder. Celopoldne sva govorila o njegovem delu v misijonu. V Rwandi je še veliko gorja in vojne mržnje ne bo še tako kmalu konec; med ljudmi je še preveč duševnih ran in maščevanja.

Misijonar Lisjak bo o svojih doživetjih napisal knjigo, ki bo izšla čez nekaj tednov v Ljubljani. Pravi, da mu je zelo žal, ker je moral zapustiti svoje misijonsko delovanje v Rwandi in upa na skorajšnjo vrnitev.

Rekel pa mi je, naj zapišem te njegove besede: »Iz vsega srca se zahvaljujem Katoliškemu glasu, ki mi je veliko pomagal, saj je dobro obveščal bralce o klanju v Rwandi. Še bolj pa bi se rad zahvalil vsem ljudem, ki so zame molili in prosili svetogorsko Mater božjo za vse ljudi v Rwandi. Brez teh molitev bi se gotovo ne vrnil. Iskrena hvala vsem, brez vaše molitve bi me gotovo ne bi

bilo več med vami.«

Jurij Paljk

700 let krščanstva na Kitajskem

V nedeljo, 25. septembra, v Taipeiju, glavnem mestu Taiwana, slovesno obhajali 700-letnico prihoda na Kitajsko frančiškana Janeza da Montecorvino. Pet let je potreboval, da je prišel na Kitajsko in se ustavil v Pekingju. S seboj je prinesel pismo papeža Nikolaja IV., naslovljeno na tamkajšnje oblasti. Njegov apostolat je bil tako uspešen, da ga je papež Klement V. leta 1307 imenoval za nadškofa in mu poveril organizacijo Cerkve na Kitajskem, toda šele leta 1310 je lahko bil prosvečen v škofa, ber so šele takrat lahko prišli v Peking trije škofje, poslani za njegovo posvečenje. Janez da Montecorvino je umrl leta 1318. Sv. očeta je zastopal kardinal Tomko.

Poslušajte Radio Ognjišče

Zapleti glede cerkve sv. Jožefa v Ljubljani

V Ljubljani na Poljanski je cerkev sv. Jožefa, kjer so bili nekoč jezuiti. To cerkev je po zadnji vojni partijska oblast nacionalizirala in jo vzela jezuitom; v njo je namestila sedež slovenske filmske ustvarjalnosti. Zakrili so Plečnikov oltar, cerkveno ladjo pa so spremenili v filmski studio.

V novih razmerah jezuiti želijo, da bi jim bila cerkev vrnjena, saj so njeni legitimni lastniki. Toda filmarji in z njimi oblast nočejo slišati o tem. Lahko je namreč krasti, neprijetno pa je ukradeno vračati. Da bi se zadeva razpletla, so začeli prirejati romanja k cerkvi sv. Jožefa. Tam molijo rožni venec ob procesiji okrog cerkve. Vernikom so se v nedeljo, 18. septembra, pridružili tudi nekateri člani Antikomunistične legije, ki so delili ponatis podobice, ki so jih natisnili ob zidanju te cerkve leta 1907.

OKENCJE

Dialog in domišljija

Po liturgični reformi poteka sv. maša v jeziku posameznih narodov; vsi smo pri sv. daritvi - ki je postala dialog - klicani k sodelovanju s petjem in z odgovarjanjem mašniku. Zato so skoraj žalostne nekatere maše (zlasti ob porokah, pogrebih ipd.), ko so pri njej prisotni ljudje, ki po navadi ne zahajajo v cerkev in zato sploh ne sodelujejo. Odgovarjanje ni »tehnična« dolžnost; gre za izvrševanje lastnega duhovništva. Ne smemo pozabiti, da je vsak vernik že zaradi samega krsta po svoje duhovnik in v moči tega daru lahko prosi za vse ljudi; to prihaja še najbolj do izraza pri prošnjah za vse potrebe. Namenov je nešteto, oblika je poljudna, sodeluje lahko vsakdo. Pri posebnih mašah (birma, prvo obhajilo, poroka) lahko posvetimo posebno pozornost posameznemu dogodku. Lepo bi bilo, ko bi prošnje sami oblikovali in brali. V skupnosti vernikov mora vsakdo izmed nas prispevati svoj delež; ne smemo prepuščati vseh nalog drugim. V marsikaterem delu maše se torej lahko izrazi ustvarjalna in trezna domišljija duhovnika ali vernikov.

Prav s prošnjami se zaključuje besedno bogoslužje. Sledi mu evharistični del, o katerem bomo govorili prihodnjič.

Jože

Božja beseda je kakor kruh...

23. oktobra

Misijonska nedelja

»Pojdite po vsem svetu in oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu« (Mr 16,15).

Evagelist Marko sklene svoj evangelij z Jezusovim naročilom: »Pojdite po vsem svetu in oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu«. S temi besedami Jezus izroča apostolom in po njih celotni Cerkvi dragoceno dediščino razodete božje ljubezni do vsakega človeka, do vseh ljudi in do celotnega stvarstva. Cerkev je tako prejela misijonsko nalogo.

Prve krščanske skupnosti so to naročilo razumele in ga uresničile.

Če beremo Apostoloska dela, lahko z začudenjem ugotavljamo, s kakšnim neverjetnim zagonom so apostoli in njihovi pastoralni sodelavci širili geografski prostor za oznanilo Jezusove blagovesti. Odkod ta misijonski zagon? Odgovor nam ponudita apostola Peter in Janez v Apostolskih delih, ko pred velikim zborom, ki ju zaslišuje, jima grozi in zabičuje, da ne smeta pred nikomer več govoriti o Jezusu Kristusu, pravita: »Ne moreva, da ne bi go-

vorila o tem, kar sva videla in slišala« (Apd 4,20). Oznanjevanje evangelija sloni na močnem doživetju božjega razodetja v osebi Jezusa Kristusa. Izkušstvo apostolov je v krščanstvu postalo normativno.

Katekizem Katoliške Cerkve tako le opredeli glavni nagib Cerkve za misijone: »Božja ljubezen do vseh ljudi je tista, iz katere je Cerkev vseh časov zajemala obveznost in dobivala moč za svoj misijonarski polet... Sveti Duh je voditelj vsega cerkvenega poslanstva (...). Zato mora Cerkev pod vodstvom Svetega Duha hoditi po isti poti, po kateri je hodil Kristus, namreč po poti ubošva, pokorščine, služenja in žrtvovanja samega sebe do smrti, iz katere je s svojim vstajenjem izšel kot zmagovalec« (Katekizem, 851-852).

Nakazana opredelitev prvega in pravega nagiba za misijonsko poslanstvo Cerkve izključuje kakršnekoli politične, ideološke, kulturne in civilizacijske težnje po osvajanju še

nepridobljenih (drugače verujočih, kulturno in civilizacijsko popolnoma različnih) področij sveta. Resnici na ljubo je potrebno reči, da so ti razlogi v zgodovini krščanstva bili večkrat preveč v ospredju. Z veseljem lahko ugotavljamo, da smo na drugi strani te pomembne zgodovinske ločnice.

Premik v prid evangelijskim, Kristusovim razlogom misijonske naloge Cerkve uzremo v dveh pred kratkim začelih procesih. Vneti zagovornik obeh je papež Janez Pavel II. Prvi obstoji v osrednji pastoralni smernici evropske Cerkve, ponovni evangelizaciji. Razkristjanjena Evropa je naše prvo misijonsko področje. S tem je Evropi dana krepka lekcija. Preden boste ponovno šli na misijonska polja drugih celin in drugih narodov in kultur, zaživite sami iz pristinih korenin krščanstva! Tudi drugi proces je usmerjen k očiščenju misijonskih nagibov. Svoj se-

dež je dobil v Assisiju, kjer se je papež v molitvi že večkrat srečal s predstavniki vseh pomembnejših svetovnih verstev. Obrat navznoter torej, k bistvu, iz katerega izhaja nova misijonska metoda, najverjetnejše metoda tretjega tisočletja. Nakaže jo novi Katekizem katoliške Cerkve: »Misijonarska naloga vključuje spoštljiv pogovor (dialog) s tistimi, ki še ne sprejemajo evangelija. A tudi verujočim more biti ta pogovor v korist, saj se učijo bolj spoznavati vse, karkoli je kakor po neki skrivni božji navzočnosti našlo milosti in resnice pri narodih. Če oznanjajo veselo novico tistim, ki je še ne poznajo, delajo z namenom, da okrepijo, dopolnijo in dvignejo to, kar je resničnega in dobrega Bog raztrosil med ljudi in ljudstva, in da vse to očistijo zmote in zla v božjo slavo, v osramočenje hudobnega duha in v osrečevanje človeka« (Katekizem 856).

Zvone Štrubelj

POLITIČNO DOGAJANJE V ITALIJI

Pohlevni Fini?

Giancarlo Fini je na torkovem zborovanju v Trstu znova dokazal, da je zelo spretno izkoristil nauk svojega učitelja Almiranteja, in je tudi izkoristil tržaški shod ne toliko za podpihovanje nacionalistične mrznje - kar tudi zna -, kolikor bolj za utrjevanje svoje zmernosti in avtentične državniške drže. Finija so v Trstu pričakovali z velikim zanimanjem in se hkrati spraševali, ali bo glede italijanskih odnosov s Slovenijo iskal bolj interese vlade ali svoje stranke. Fini je bil lojalen do države, ko je dejal, da njegova stranka ne bo zahtevala spremembe meje, vendar ni bil v ničemer popustljiv do

Slovenije in je postavil dokaj obvezujoče pogoje, s katerimi sicer ni zadovoljil svojih tržaških navijačev, a si je gotovo pridobil zasluge, s katerimi bo lahko stranka začela volilno kampanjo, s katero bo še okrepila volilni konsenz. Nikakor ne pohlevni ali popustljivi Fini, temveč spretni tajnik stranke, ki hoče ob prvem večjem Berlusconijevem spodrsrljaju postati njegov naravni naslednik. Gre torej za novo preračunano potezo tajnika Nacionalne zveze, ki se od volitev in od nastanka vladnega zavezništva še ni iznevil svoji taktiki: skrbi ga, da se javnosti prikaže kot preudaren in zmeren politik, ki bo primeren za reševanje države, če bo situacija to zahtevala. - S

Zares nakovalo?

Nekateri slovenski predstavniki v Trstu in Gorici si v preteklih tednih niso dosti pomišljali in so si v svojih komentarjih ob zapletih s Kmečko banko upali priti na dan z več ali manj očitnimi obtožbami na račun drugih Slovencev in slovenskih organizacij, kakor da bi bili oni odgovorni za nesreče slovenskih denarnih zavodov, dosedanjih in prihodnjih. Kdor se namreč spozna na prakso bančnih inšpekcij, napoveduje, da je ukrep o komisarski upravi za TKB že pripravljen ali pa da samo čaka na končni podpis. Obtožbe iz vrst pri-

zadetih niso na mestu že zaradi preprostega razloga, ker ni nihče vedel, kaj se pravzaprav dogaja za vrati bank. Neke nepravilnosti so morale biti, drugače formalnih ukrepov ne bi moglo biti. Vendar pa teh nepravilnosti ni nihče priznal, kaj šele, da bi zanje prevzel odgovornost. Jasne in odkrite besede prizadetih krogov nismo slišali, zato bi bilo tudi umestno, da nihče ne pride na dan z obtožbami denuncianstva, ki letijo v vse smeri in mažejo tudi tiste, ki niso nič krivi. Kdor je kriv, pa naj naredi mea culpa. A na obeh straneh!

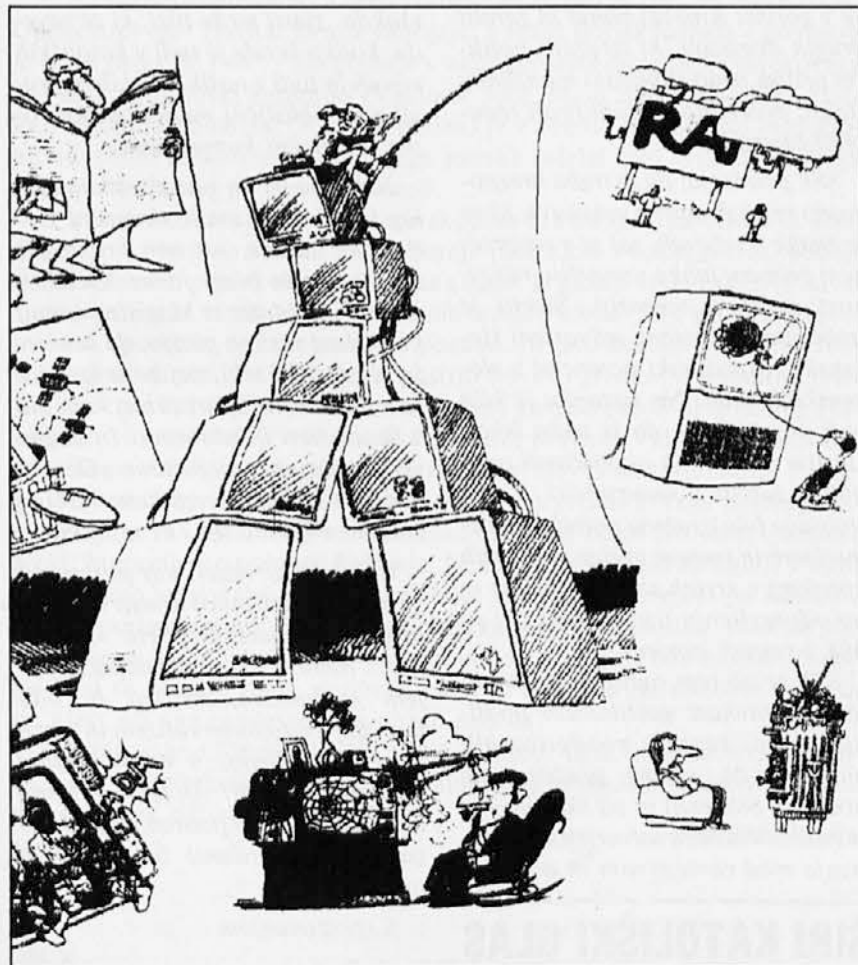
Dvojne proslave

V Sloveniji se obhajajo dvojne spominske proslave. Na eni strani to delajo bivši borci OF, ki se spominjajo bojev z okupatorjem izpred 40 let; na drugi strani so spominske proslave za zamolčane žrtve. V številnih krajih po Notranjskem in Dolenjskem se namreč odkrivajo table z imeni komunističnih žrtev med zadnjo vojno in po njej. Ta spominska slavja so v glavnem povezana tudi s sv. mašo. O teh žrtvah se v pre-

klosti ni smelo govoriti in še sedaj se ne izdajajo mrtvaški listi za umorjene po maju 1945. Uradno so tile še vedno »pogrešani«.

Primer. V vasi Globodol na Dolenjskem (župnija Mirna-Peč) je bilo v letih 1941/44 devetnajst žrtev. Po letu 1945 pa jih je bilo trideset. Na spominski plošči so še imena desetih padlih v prvi svetovni vojni. Javna občila in TV še vedno molčijo o zamolčanih žrtvah. O tem piše ta le Družina in kdaj pa kdaj Slovenec. KH

TV zapeljivka...

POGLED V SLOVENIJO

Drnovškov popravni izpit

Ob slovenskem spodrsrljaju pri oblikovanju meje s Hrvaško

Ponesrečeni ter splošen posmeh in zgražanje vzbujajoči papirnati »Anschluss« spornih zaselkov onstran Dragonje s strani slovenskega parlamenta je pripeljal obmejna pogajanja s Hrvaško v slepo ulico. Predsednik državne hrvaške komisije za meje dr. Hrvoje Kačić je namreč nedvoumno dal vedeti, »da nadaljevanja pogajanj ne bo, dokler Slovenija ne popravi svoje odločitve.« Z izsiljevalsko gesto smo tako zaigrali še tiste šibke karte, ki smo jih v zvezi s spornimi zaselki imeli v rokah, to so zgodovinski argumenti in vztrajanje na katastrski razmejitvi, saj smo z njo prvič postavili v povsem nemogoč položaj celotno hrvaško pogajalsko garnituro z vlado vred in drugič zrevoltirali proti sebi hrvaško in tudi širšo evropsko javnost. Na veliko veselje Rima še zraven. Tako je dr. Davorin Rudolf, hrvaški ambasador v Rimu, nejeverno skomignil z glavo rekoč, »da je naravnost neverjetno, da so se sicer razumni Slovenci dali zapeljati z idejami nekega totalno neodgovornega in nevarnega poklicnega zastrupjalca slovensko-hrvaških odnosov.« Predsednik Cakavskega sabora dr. Petar Strčić pa je pikro pripomnil, da bi človek to »državotvorno odločitev slovenskega parlamenta najraje pripisal humorju, če ne bi pred časom zaradi nogometne tekme izbruhnila vojna med dvema srednjeameriški državicama.« Kake špekulacije z »voljo ljudi« oz. z izkoriščanjem sedanjih velike ekonomske in socialne stiske Istranov pa bi bile ob svoji nemoralnosti tudi naravnost samomorilske ne samo za Hrvaško, ampak tudi za Slovenijo. Na morebitnem istrskem referendumu ali plebiscitu bi se namreč znašli v družbi še s kom drugim, ki ima še malo drugačne apetite po Istri, kot so štirje sporni zaselki. Pa tudi sredstva in dovolj umazan obraz, da bi bil sposoben »voljo ljudi« tudi kupovati.

Tako bo moral Janez Drnovšek, ki so mu vaje povsem ušle iz rok, najprej narediti red na svojem strankarskem dvorišču, ki postaja podobno

circusu, nato pa najti diplomatsko eleganten način, da se umakne nazaj oz. da se povrne na obojestransko poštena skupna izhodišča iz deklaracije ob osamosvojitvi. V nasprotnem primeru je namreč Hrvaška zagrozila z mednarodno arbitražo, ki si je zaradi premočnih nasprotnikovih argumentov v Sloveniji pravzaprav nihče ne želi. Na srečo nam gredo tokrat Hrvači na roko, saj so njihovi politični vrhovi reagirali na naš politični spodrsrljaj neverjetno umirjeno in spravljivo.

Nam vsem pa dolguje Drnovšek javno pojasnilo, kako je mogoče, da je slovenska politika tako lahko zdrknila na Jelinčičevo raven. Glede na to, da imamo izreden interes, da bi nam potek meje omogočil prost prehod na odprto morje, moramo v okviru morebitnih obnovljenih pogajanj brez skrivalnic uporabiti vse naše resnično močne adute, kot so ceste ipd., da bi dosegli, pa čeprav po kompromisni poti, naš temeljni pogajalski cilj. Ob tem je treba našo sosedo tudi naprej in naprej opozarjati na veliko žrtev, ki jo je Slovenija prevzela nase ob povojni razmejitvi med Jugoslavijo in Italijo. Med podlagami za razmejitev je bilo tudi etnično ravnotežje, po katerem bi naj ostalo na italijanski strani približno enako število pripadnikov jugoslovanskih narodov (t.j. Slovencev) kot na jugoslovanski strani Italijanov (po statistiki iz leta 1910). Ta argument bo namreč razumel še kdo drug v Evropi, ki je takrat sedel ob pogajalski mizi.

Zato se naj spor rešuje po mirni poti, ob ohranjanju dobrososedskih odnosov in ob spoštovanju pravic tudi druge strani. In če ni rešljiv v tem trenutku, se ga naj zamrzne ter naj se počaka na boljše čase. Tudi dr. Kačić pravi, »da nam ne sme biti žal ne truda in ne strpnosti, da se zavestno, odgovorno in odprto dokopljemo do sporazuma, pa čeprav preko kompromisov.« Zato prepustimo spor pogajalcem in ne izzivajmo nesreče z neodgovornimi dejanji.

Milan Gregorič

Ljudje zahtevajo tudi državo socialne pravičnosti

V Sloveniji je bilo v zadnjih dveh, treh letih ustanovljenih nad 32 tisoč zasebnih podjetij, eno vsakih 16 tisoč prebivalcev, kot da se bogastvo kaže na vsakem koraku. Podjetja so nastala iz strogo normiranih in nadzorovanih poslovnih tal Slovenije. Nove firme imajo svoje prostore, fakse, računalnike, dostavne kombije in avtomobile. Gre za težnje in naložbe materialnega, gospodarskega in tehničnega napredka. Po številu računalnikov Slovenija prednjači glede na velikost in število prebivalstva tudi na evropski ravni. V Ljubljani, a najbrž tudi drugod, je zmeraj več primerov, ko novi poslovneži kar v gostinskih lokalih med obedom ali večerjo s prenosnimi telefoni (tako imenovanimi mobiteli) sklepajo poslovne dogovore ali kupčije. Pri tem so glasni in hrupni, brez obzira za pridržke ali kritike drugih gostov v restavraciji.

Po državi torej kroži poslovni

duh, dobiček pa postaja najvišji cilj in edino merilo sposobnosti slehernega človeka. »V razmerah, ko sta denar in dobiček edini oziroma prevladujoči vrednoti, so mogoče malverzacije in zlorabe v vsej družbi«, je razmišljal dr. Miha Brejc na shodu Socialdemokratske stranke Slovenije, v kateri postaja ta pronicljivi intelektualec ena ključnih osebnosti. Nekateri tujci, ki obiskujejo Slovenijo, menijo, da smo po delovnem zanosu in uspehih podobni Izraelcem; zaradi tega naj bi naša država kmalu premostila sedanje gospodarske težave in si priborila mesto med razvitimi družbami zahodne Evrope.

Takšne napovedi so privlačne, zaradi česar jih največja politična stranka v Sloveniji (Liberalna demokracija) tako rada ponavlja. Dr. Miha Brejc pa je kritičen in meni, da v Sloveniji prevladuje »brutalni kapitalizem oziroma zgodnji kapitalizem v rdeči obleki«, ki da ga kot

SSk: samo diplomatska zagotovila ne zadostujejo

V okviru priprav na uradno razpisane pokrajinske volitve je v četrtek zvečer zasedal pokrajinski svet Slovenske skupnosti v Trstu. Člani zastopstva za pogajanja z drugimi političnimi silami za oblikovanje širšega zavezništva, ki naj bi se na omenjenih volitvah predstavilo s skupno listo in znakom, so poročali o dosedanjih razgovorih za takšen volilni nastop, ki bi moral poraziti tržaško desničarstvo. V razpravi je bilo med drugim poudarjeno, da mora program takšne koalicije vsebovati glavne zahteve slovenske narodnostne skupnosti, ki predstavlja bistveno sestavino pokrajinske stvarnosti. Govorili so tudi o glavnih kandidatih SSK na omenjeni skupni listi in o drugih predvolilnih pripravah. V pričakovanju nadaljnega razpleta dogovarjanj je strankin pokrajinski svet pooblastil izvršni odbor, da pripravi tudi listo za morebiten samostojen volilni nastop.

Stvarnost države, v kateri živimo, nam narekuje, da se vprašanje izvajanja obveznosti do manjšine spravi na mednarodno raven, ker dosedanje grenke izkušnje dokazujejo, da ne zadostujejo samo diplomatska zagotovila. V tem pogledu bi lahko odigralo novo manjšinsko zastopstvo odločilno vlogo. SSK pa deluje že sedaj v smeri internacionalizacije vprašanja zaščite slovenske manjšine v Italiji.

vodilni teoretik vladajoče koalicije utemeljuje tudi dr. Bogomir Kovač, profesor na ekonomski fakulteti. Sicer pa dr. Miha Brejc meni, da bo tudi v Sloveniji prevladala ideja države socialne pravičnosti. Imamo sicer demokracijo in uveljavlja se tudi tržno gospodarstvo. A v državi in družbi ni socialne politike in pravičnosti. Veliko je bogatašev, ki se od navadnih ljudi ločijo tudi po posebnih oblačilih, luksuznih avtomobilih, posebnih društvih ali organizacijah, katerih so člani. Med seboj tekmujejo, kdo si lahko privoščijo smučanje ali potovanje v najdražje in najbolj eksotične države sveta. Toda sam sem pozoren na prometne znake v Domžalah, ki so premazani z grafiti LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE-FAŠISTI; na fasadi ljubljanske Avtomontaže pa piše enako kot marsikje v Mariboru: DAJTE NAM PLAČE, NAŠI OTROCI SO LAČNI!

Stanje je tako, da okrog 70 tisoč slovenskih družin že živi na pragu revščine, število brezposelnih narašča, zaradi česar je zmeraj več družinskih tragedij, od naraščanja nasilja v družinah in v družbi do širjenja alkoholizma predvsem med mladimi ljudmi, porasta števila samomorov v Sloveniji, pa nasploh večanja kriminala. Posebno pereč je problem brezposelnosti starejših ljudi med 35. in 49. letom starosti pri ženskah ter med 50. in 64. letom starosti pri moških. Socialne stiske zdaj v marsičem blaži organizacija Karitas, ki zbira denar, živila in drugo blago za Slovence, ki živijo na družbenem obrobju.

Toda sedanja slovenska oblast o omenjenem humanitarnem poslanstvu Cerkve oziroma organizacije Karitas sramežljivo molči; tudi vlada ne deluje tako, da bi težila k politiki in oblikovanju države socialne pravičnosti. F.Z.

Iz Beneške Slovenije

Problem ekonomskega razvoja vasi Beneške Slovenije se pojavlja vedno pogostje na raznih pobudah, ki so le posredno vezane na planiranje beneške gospodarske prihodnosti. Sončna jesenska nedelja je privabila v Osojane veliko število ljudi. Tradicionalna prodajna razstava kmečkih pridelkov in kmečkega orodja pa je bila pomembna priložnost za iskanje najprimernejše rešitve pereči gospodarski problematiki doline rož. Pod velikim šotorom, ki so ga pripravili sredi vasi, kjer so spregovorili župan Režije L. Paletti, odbornik za kmetijstvo gorske skupnosti, predsednik kmetijskega konzorcija za F-JK in predsednik gorske skupnosti, se je govorilo o revitalizaciji kmetijstva, obrtništva in male industrije. Nova delovna mesta v rezijanski dolini bi lahko predstavljala prvi bistven korak pri reševanju drugega temeljnega problema za Režijo in Beneško Slovenijo, t.j. zapuščanja domačih vasi in emigracije mladih. Pri tem pa je treba poudariti, da je pomoč, ki jo daje Dežela, nezadovoljiva; premalo so izkoriščene tudi priložnosti, ki jih nudijo evropski finančni zakoni.

Od sobote, 15. oktobra, nas **16 gostiln** vabi na kosilo v Nadiške doline, kjer nudijo domače jedi, značilne za te kraje. Gorska skupnost misli tako valorizirati te kraje in jih odpreti turizmu. Pobuda je letos že četrta po vrsti in je rezultat sodelovanja med

SDGZ in združenjem Unione esercenti in s podporo videmske trgovinske zbornice. 16 gostiln objema celotno področje Nadiških dolin in se letos ne omejuje le na jesen (vsak dan od 15. oktobra do 30. novembra), temveč ponavlja iniciativo tudi spomladi od 15. februarja do 31. marca.

Kljub problemom glede neuporabnosti telovadnice na Lesah, kulturno društvo Rečan vabi tudi letos na **Kulturno jesen**, ki bo potekala od 21. do 23. oktobra. Gre za manifestacijo, na kateri predstavijo »pridelke kulturnega polja«, ki zahtevajo veliko truda in prizadevanj kulturnih delavcev. Žal je takih Slovencev, ki bi bili ponosni na lasten jezik oz. narodnostno kulturo, vedno manj. Beneška kulturna realnost bi nedvomno bila revnejša brez kulturnega društva **Rečan**, ki letos praznuje pomemben jubilej: 25 let dela, da bi v teh krajih še živela slovenska pesem in beseda in z njima tudi slovenske vasi. V tem znamenju bo potekala tudi Kulturna jesen, ki bo posvečena praznovanju obletnice društva. Priložnost, ki daje mladim članom možnost, da ob starih plakatih, knjigah in brošurah spoznajo socialno in kulturno vlogo, ki jo je društvo imelo v spoštovanju tradicije in starega izročila; za stare člane pa bo ta veseli praznik priložnost za obujanje lepih spominov.

Erika Jazbar

Začela se je gledališka sezona v Gorici

Čprav se Slovensko stalno gledališče že vrsto let bori s finančnimi težavami za svoj obstoj, se vsako leto jeseni z mladostno zagnanostjo predstavlja svojim gledalcem z novim repertoarjem. Kljub finančni stiski in negotovostim, z okrnjenim ansambлом (stalnih igralcev je namreč samo pet) kot kraški bor trdoživo kljubuje vsem sovražnim vetrovom in nam tudi za sezono 1994/95 ponuja pet izredno zanimivih tekstov, med temi tri krstne uprizoritve (Jančarjev Halštat, Moderndorferjevo Transvestitsko svatbo, Verčev Samomor kitov), eno slovensko praznovanje (Handkejev Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem, v koprodukciji s Stalnim gledališčem Furlanije-Juljske krajine), dve gostovanji iz matične domovine, nekaj del izven abonmaja in predstavo za šole.

Letošnja sezona bo potekala v

znamenju okroglih obletnic: 90-letnice otvoritve Narodnega doma, 30-letnice Kulturnega doma v Trstu, 150-letnice rojstva Josipa Jurčiča. Igralci bodo počastili pisatelja z odrsko postavitevijo njegovega najbolj znanega romana Deseti brat. Nazadnje pa še zelo pomemben jubilej: SSG nam že poddeset let neprekinjeno nudi kulturni užitek in poživilja naš zamejski prostor, ki je zmeraj bolj ogrožen od mračnih sil.

Prva predstava na letošnjem programu je Halštat, ki ga je Drago Jančar napisal prav za naše gledališče. Igralci so s to uprizoritvijo zelo uspešno nastopali na svetovnem festivalu sodobne dramatike v Verolju (v Laziju). V ponedeljek, 17., in v torek, 18. oktobra, se je prav s to predstavo začela v Kulturnem domu v Gorici nova gledališka sezona.

Iva Koršič

Gledališče senc v okviru Koroških dni

V nedeljo, 9. oktobra, so člani Mladinske lutkovne skupine Kpd Šmihel (na sliki) uprizorili v Štandreu poetično gledališko predstavo s senčnimi lutkami Drevo nad prepodom. Predstava je bila zanimiva tudi zaradi originalnega načina izvajanja.

Množica mladih romala v Loreto

Mladi iz rimske škofije, ki so se lani zbrali v Assisiju, so začeli novo pastoralno leto. Z množičnim romanjem v Loreto. Letošnja tema je bila: Poklicani, da bi gradili nove družine. O tem so razmišljali, se pogovarjali in molili.

Rwanda. Kdo je kriv?

Svetovni časopisi še vedno pišejo o pokolih v Rwandi. Sedaj se zahteva, naj mednarodno sodišče za zločine proti človečnosti razsodi boj med Tuticiji in Hutujci. Marsikdo pravi, da so krivi bodisi eni kot drugi. Tudi to je lahko res. Krivdo pa nosijo tudi trgovci z orožjem, ki brezvestno »skrbijo« za oborožitev enih in drugih; v boju med dvema plemenoma so menda skriti tajni državni interesi Francozov in Belgijcev, ki podpirajo Hutujce, oziroma Tuticije. Domači škof Bududira pa je mnenja, da je končno vzrok pobejev revščina. Kakih 80% družin v Burundiju živi na pragu skrajne revščine in ne more zadostiti niti najnujnejšim potrebam za preživetje. Tega pa naj bi bili krivi oblastniki, ki imajo v rokah proizvodna sredstva in sami kontrolirajo porazdelitev narodnega bogastva. Nadzorujejo in po svoje delijo seveda tudi mednarodno pomoč. Tudi tam je torej mafija...

KH

Slovenski krst v Moskvi

Od našega dopisnika iz Moskve

V nedeljo, 16. vinotoka, se je zbrala v katoliški kapelici na Kutuzovskem prospektu v Moskvi mala gruča tukajšnjih Slovencev. Priložnost je bila izjemna: krst Lovrota Brezovnika. Izjema ni v krstu samem, saj je tudi tukaj krst že čisto navaden dogodek tako za katoličane kakor tudi za pravoslavce, ampak v tem, da je to prvi krst slovenskega otroka v Moskvi od osamosvojitve dalje (in najbrž nasploh), in v tem, da so vse »glavne vloge igrali« Slovenci: Brezovnikov (mama Barbara, oče Bogdan in bratca Miha ter Lovro) so tu živeči Slovenci; obred je vodil msgr. Ivan Jurkovič, prvi tajnik vaticanske diplomatske misije v Rusiji, sicer Slovenec; boter je bil veleposlanik republike Slovenije g. Sašo Geržina.

Lovrov krst je seveda pomemben dogodek za njega samega in za njegovo družino, je pa tudi pomenljiv za malo slovensko skupnost, ki živi v Moskvi, ker krepi njeno samozavest in medsebojne vezi. Med prisotnimi so bili verni in neverni, krščeni in nekrščeni, vendar so vsi občutili svečanost dogodka, ki nas veže z našo preteklostjo, z našimi tradicijami, ki nam bodo pomagale najti pot v bodočnost, če jih bomo ohranili in razvijali.

S.Č.

Lovrotu, bratcu Mihcu, mami babki in očku Bogdanu izrekamo iskrena voščila. (Ured.)

SSk za čimprejšnjo vložitev zakonskega predloga za globalno zaščito

Slovenci v Italiji po skoraj 50 letih demokracije še vedno nimamo urejena niti temeljnega pravnega položaja; še vedno čakamo na organsko in pravično zaščito, ki bi jo morala Italija zagotoviti v skladu s svojo ustavo in z obvezami, ki jih je sprejela na mednarodni ravni. Nekateri najnovejši dogodki, kot so zapleti okrog državnega financiranja organizacij in ustanov naše narodnostne skupnosti (tudi okrog Kmečke banke v Gorici) kažejo, da bi se položaj naše narodnostne skupnosti lahko še poslabšal.

SSk meni, da bi morali v parlamentu brez nadaljnjih odlašanj vložiti zakonski predlog za globalno zaščito Slovencev v Italiji, ki je nastal pred dobrim letom kot plod skupnih prizadevanj najpomembnejših političnih in družbenih komponent naše narodnostne skupnosti. SSK je v tem smislu že dosegla načelno soglasje parlamentarcev nemške manjšine na Južnem Tirolskem in francoske v Dolini Aosti, pa tudi nekaterih parlamentarcev Furlanije-Juljske krajine. SSK nadalje meni, da bi bilo primerno, da bi Slovenci v Italiji ta zakonski predlog podprli s skupno in množično manifestacijo v Rimu.

Ne gre spregledati, da se je Italija z mirovno pogodbo leta 1947, z londonskim memorandumom iz leta 1954 in z osimskimi sporazumi iz leta 1975 jasno obvezala, da bo zagotovila slovenski manjšini pravično in organsko zaščito. Zato bi bilo pričakovati, da bo to uredila, preden bi sklepala nadaljnje sporazume o podobnih vprašanjih s Slovenijo. SSK ocenjuje kot spodbuden znak vest, da bodo mogoče v kratkem, in sicer po 19 letih čakanja, vsaj poskusno stekli televizijski programi v slovensščini. Toda nemudoma je treba sprejeti predvsem pravičen zakon za zaščito Slovencev v Italiji, sicer bo postala vse bolj neizbežna internacionalizacija tega vprašanja, o čemer se govori že dalj časa.

SSk izraža tudi veliko zaskrbljenost zaradi uvedbe komisarske uprave v goriški Kmečki banki in zaradi drugih dogodkov, ki izražajo politični pritisk proti slovenski manjšini v Italiji, posredno pa tudi proti republiki Sloveniji.

SSk poudarja, da je treba brezpogojno rešiti finančne ustanove, ki so se znašle v težavah, saj se v nasprotnem primeru lahko uresničijo naravnost strašljivi scenariji. Storiti je treba vse, da ostane ustvarjeni slovenski gospodarski potencial v slovenskih rokah. Na sestanku je bilo tudi poudarjeno, da je treba iskati zlasti v neugodnih okoliščinah prvo obliko zaščite v samozščiti. V tem smislu je bila izražena potreba po nemudnem in resnem urejanju odprtih vprašanj v vrstah same manjšine in po odpravljanju tistih napak, ki so bile v resnici storjene.

SSk se ob tem ograjuje od nekaterih naravnost gostilniških podtikanj, od raznih neodgovornih napadov na visoke predstavnike oblasti v Sloveniji in od škodljivega in neutemeljenega ustvarjanja nezaupanja med zamejstvom in matico.

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Iz zadnje seje SSO

V sredo, 12. oktobra, je bila na sedežu v Trstu seja izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij. V ospredju je bila še vedno zadeva ustanovitve novega skupnega organa manjšine oz. Narodnega sveta.

Govorili so o nekaterih skupnih ustanovah, ki so tudi že zaprosile za vstop v Svet slovenskih organizacij. Tu bo treba še več jasnosti in dejanskih naporov za večjo uskladitev in sodelovanje. O tem priča tudi primer slovenskega glasbenega šolstva v Gorici, v katerem so se zaradi nepoznanih vzrokov ustavile pobude v sodelovanju med Glasbeno matico in Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo E. Komel.

Pred sejo izvršnega odbora je bilo še srečanje z Zvezo slovenskih športnih društev (ZSSDI), na katerem se je govorilo o problemih slovenskega zamejskega športa in organizirane dejavnosti na tem pomembnem področju.

Naslednja seja izvršnega odbora bo prihodnji teden v Čedadu na novem sedežu organizacije. S tem pa bosta tudi poudarjeni vloga in delovanje SSO v videmski pokrajini nasploh in v Beneški Sloveniji; še posebej bo odbor obiskal šolo v Špetru in se srečal z društvom »Sloveneci po svetu« iz Čedadu.

Cenjeni gospod urednik!

V Katoliškem glasu dne 13. oktobra ste objavili članek »Dnevnik Unità bo objavil celotno Novo zavezo«. Novica je zanimiva, vredna pozornosti in objave. Naravno je, da taka novica marsikaterega kristjana, in še posebej katoličana, nagne k razmišljanju oziroma do pripomb, kot pravite vi. So pa v vašem članku nekateri izrazi, ki smo jih (bili) vajeni brati ali slišati v tisku in iz ust pristašev materialističnega svetovnega nazora oziroma članov komunistične partije. Ne vem, zakaj naj bi bil nekdo — pa naj je nekristjan ali katoličan in (bil) za brezbožni komunizem antikomunist - označen kot »oster« samo zato, ker bo prišel na dan z nekaterimi pomisleki. Mislim, da sme pripombe ali dvome izraziti vsakdo, zlasti pa še tisti, ki se zaveda, koliko škode je tudi v katoliških vrstah in tudi v naših deželah napravil materialistični marksizem oziroma brezbožni komunizem.

Jasno pa je, da smo za stik in dialog z ljudmi, ki imajo drugačne življenjske nazore. »V tem primeru«, tako pravi že blagi Janez XXIII. v okrožnici »Mater et Magistra«, »naj katoličani skrbno pazijo, da ostanejo zvesti sami sebi, naj se ne spuščajo v popustljive sporazume, ki bi bili v škodo veri in npravem«. In vedno velja načelo sv. Avguština: »Occidite errores, diligite errantes« - Ubijte zmote, a ljubite nje, ki se motijo!

Rad bi tudi vedel, kaj pojmuje te izrazom (krščanski) konservatizem, ki ga uporabljate, ko pišete: »... Cerkev... namreč odpravlja napačen pojem krščanstva, ki naj bi bilo navezано na konservatizem in je zato nepripravljeno...« V čem obstaja ta konservatizem? Ali pa je to samo nehote od drugih pobran izraz, ki so ga nam (katoličani) že tolikokrat naprtli?

S spoštovanjem

K.M.

Orffova kantata Carmina Burana

»Kolo Fortune se vrti, odnaša me v globino, naslednji že navzgor hiti, predaleč gre v višino...«

V okviru 6. Koroških dnevov na Primorskem so v nedeljo, 16. oktobra, priredili organizatorji omenjene kulturne pobude (Zveza slovenske katoliške prosvete - Gorica, Slovenska prosveta - Trst, Krščanska kulturna zveza - Celovec, Zveza kulturnih organizacij - Nova Gorica) v Primorskem dramskem gledališču v Novi Gorici koncertno izvedbo scenske kantate Carmina Burana za zbor, soliste in orkester. MePZ Danica iz Šentprimoža, MePZ Peca iz Globasnice, ZG/ZRG iz Celovca, tri soliste, orkester Slovenske filharmonije in skupino Studio Percussion iz Graza je vodil mladi celovski mag. Stan-ko Polzer, ki je med drugim redni dirigent treh zborov.

Carmina Burana je znano delo izjemnega skladatelja Carla Orffa, ki je v letih 1936/37 zbral skupek petindvajsetih srednjeveških skladb iz 12. in 13. stol. v scensko kantato. Tekste je ohranil po izročilu rokopisa z zbirko pesmi v latinščini, stari nemščini in francoščini. Gre za pra-

vi mednarodni zahodnoevropski srednjeveški repertoar s pesmimi potujočih klerikov vagantov in tavajočih sholarjev, laičnih študentov, ki jih je intelektualni nemir silil v neskončna tavanja iz enega kraja v drugega, v iskanje duševnega miru in stabilnosti. Lirike izražajo neurejeno življenje, ki ga pestrijo čutno razuzdano življenje, brezskrbno uživaštvo in popivanje, kockanje, kulturna in politična satira, »otium« v imitaciji in kultu klasikov, moralizirajoči maksimalizem, obenem kult bogov in ironija liturgije. Iz teh elementov izhaja očarljiva spojitev krščanstva in poganstva, zmes duha in snovi, filozofije in strasti, rafiniranosti in neotesnanosti. Zvočnost posameznih spevov spominja obenem na gregorijanske korale in folklorne narodne napeve. Melodika, ki pogosto priklicuje v spomin sveto monofonijo, je nerazdružljivo zgetena v profano besedilo. V samih verzih pa ni težko kdaj pa kdaj odkriti posnemanja Vergila, Horacija ali Katula.

Stil, ki ustvarja skoraj čarobno vzdušje, je v nekaterih delih (npr. v mogočnem klicanju slepe boginje Fortune), ki se ob bobnečih pavkah silovito stopnjujejo, skoraj apokaliptičen. Kantata je v svoji lahkotni življenjski radosti enkrat zanosna, drugič nežna in čustveno iskrena. Pozornost priteguje ritem nenavadne instrumentacije (tolkala in ksilofon), ki je dejanski glavni prenašalec glasbene energije.

Medtem ko je bil zbor kljub svoji številnosti prešibak, potisnjen v ozadje, je publiko prevzel intenzivni glas mlade sopranistke Norine Radovan, še bolj pa bariton koroškega rokaja Jožka Kovačiča, ki je s svojim teatralnim nastopom in močnim temperamentom podal učinkovito interpretacijo.

Koroški dnevi na Primorskem so se torej sklenili z izvrstnim dogodkom, ki je v prazničnem razpoloženju zbral raznoliko publiko, italijansko in slovensko z obeh strani meje.

Danijel Devetak

Zbor pod vodstvom Stanka Polzerja med vajami

Jančarjev Halštat

Slovensko stalno gledališče si pogumno utira pot v sezono 1994/95 - sezono jubilejev. Narodni dom so namreč otvorili leta 1904, torej pred 90 leti, petdeset je bilo delovnih sezon v povojnem obdobju, pa še praznovanje 30-letnice nove stavbe Kulturnega doma slavimo. Res vrsta pomembnih jubilejev, ki priznavajo gledališču, umetnosti izražanja v moči igrane besede, nenadomestljivo vlogo v izpričevanju, učenju in spodbujanju naše narodne skupnosti.

Primernejšo premiero v tako pomembni sezoni bi bilo res težko najti. Uprizoritev igre Halštat Draga Jančarja, v režiji Borisa Kobala - premiera je bila v petek, 9. t.m., - nas popelje v najrazličnejše dimenzije človekovega življenja. Gledališki ansambel (Vladimir Jurc, Maja Blagovič, Lučka Počkaj, Miranda Caharija, Gojmir Lešnjak) je v izredni dovršenosti in poglobitvi v psiho slehernega halštatskega junaka izdelal igro brez ideološkega predznaka, polno pa človeških usod.

V sanjskem Halštatu raziskuje skupina arheologov najdbišče iz kelt-skih časov. Skupino avtomatov, ki berejo preteklost v suhih kosteh, popolnoma spremeni prihod reveža, človeka s ceste. Iz globin vsakega privre naval čustev, prikazan včasih tudi v neokusnih scenah, izbruh želje po iskanju preteklosti, spomina, že zakopanega v pozabo. In zato krutost življenja, uboštvo, alkoholizem. To so teme, ki pustijo človeku grenkobo v ustih, čeprav je v igri tudi boj za človekove pravice. Sam gospod profesor arheolog Habilis aktivno sodeluje v odboru za človekove pravice. Videz mu je res tak, dejanja pa korakajo ravno v nasprotno smer: človek honoris causa. Pravega ljubezenskega odnosa ni zmožen, s katedra profesorskega položaja samo izsiljuje. A v breznu koščeni ostankov prav vsi iščejo živo srce, ljubezen, afekt, hrepenijo po polnosti življenja. Nekaj usodnega, turobnega je v njih, kot da smo sami krivi pasjega položaja, kot da smo urejeni po kastah.

Historia magistra vitae. Ponavljanje zgodovine je usodno. Plast za plastjo kosti se useda v halštatsko brezno, kot da bi prej ne bilo ničesar. Nasilno smrt so poznali Kelti, ponovila pa se je tudi v drugi svetovni vojni in po njej. Ali nas zgodovina res ni nič naučila?

Halštat - izhodišče razstavišča različnih usod. Igra, ki ne usmerja gledalca v črno-belo tehniko klasifikacije, ampak ga pred dejstvi izziva in prisili na premislek o življenju.

Matjaž Rustja

Celovski zvon XII/44

Tudi tokratna številka trimesečnika Celovski zvon, ki obsega skoraj 100 strani srednjega formata, je razdeljena na običajne razdelke. V uvodnem Kje, domovina, si? je bivši glavni urednik Reginald Vospersnik prispeval Koroške utrinke. Leposlovje zastopajo Aleksander Stermec (Pesmi), Martin Kuchling (prozni utrinek Kamenčki) in Alojz Rebula (Dnevnik 1971).

V razdelku Domača in svetovna misel najdemo esej Evropa potrebuje vrednote za prihodnost (Helmut Renöckl), Rebulovo pismo Nietzscheju (ob 150-letnici rojstva) in Pismo prof. Alojzu Rebuli. Iz svete umetnosti pišejo Damir Globočnik (Simbolna likovna govorica Karla Kuharja), Anja Muck (Arthur Schnitzler in njegov čas) in Matjaž Birk (Moses Joseph Roth), iz sveta znanosti pa Hinko Muren (O primerosti slovenščine v tehniki). Hanzi Tomažič objavlja intervju z Jozom Habernikom, Jasna Marc piše o ustoličevanju karantanskih vojvod kot gledališkem fenomenu, Zlatko Tišljar pa o simpoziju o mešanih družinah (ob mednarodnem letu družine). Zora Tavčar je napisala recenzijo o pesniški zbirki In vse bo luč Rafka Vodeba ter Paberke ob podelitvi literarne nagrade »Krésnik« za leto 1994. Kratek zapis o Antonu Vodniku in mladinskem katoliškem gibanju je prispevala Franca Buttollo, Andrej Capuder pa posvetilni Sonet ob sedemdesetletnici Alojza Rebule. (mab)

Obnova križevega pota, dela slavnega slikarja Zorana Mušiča

V cerkvi v Gradnem v Goriških Brdih obnavljajo križev pot, ki ga je leta 1942 naslikal Zoran Mušič, umetnik svetovnega slovesa. Njegovo stvaritev, ki jo je načel in poškodoval čas, obnavlja akademska slikarka Mira Ličen - Krmpotič iz Pirana. Restavratorska dela bodo stala okrog milijon slovenskih tolarjev, stroške pa bodo poravnali likovna galerija Marjana Bažate v Goriških Brdih, kmetijska zadruga in Zavarovalnica Triglav iz Nove Gorice. Obnova križevega pota bo končana čez kak mesec; tedaj bodo izdali tudi katalog o tej umetnini. Delo slikarja Zorana Mušiča bodo razstavljali v raznih krajih, pozneje pa bo dobilo stalno mesto v cerkvi, za katero je bil tudi naslikan.

M.

Ali si otroci ne zaslužijo kaj več?

Izšel je Galebov šolski dnevnik za leto 1994/95, katerega izdajo so omogočili slovenski denarni zavodi v Italiji. »Dnevnik želi približati svet narave« (iz predstavitve), da bi ga otrok bolje spoznal in spoštoval. Na prvi pogled je kar privlačen; toda komaj se ozremo vanj, ostane mo razočarani. Primerjava z lanskim se vsiljuje sama od sebe. Šibkost vidimo v tem, da je prostora za zapisovanje šolskih obveznosti manj, njegove prevladujoče barve delujejo mrzlo, podobe neizvirno, razporeditev dni in mesecev pa je večkrat nepregledna.

V dnevniku je raztresenih 11 bogato ilustriranih strani s poučnim besedilom. Skoraj učbeniška rubrika »Tega še nisem vedel« predstavlja vsaka dva tedna kakšno zanimivost iz sveta narave. Na straneh se ponavljajo anonimne, neme in brezosebne figure treh živalic.

Vprašujemo se, zakaj je med kulturnimi spominskimi obeležji letos izpadel npr. datum smrti pesnice Ljubke Šorli Bratuž (30. aprila 1993), drage in žive v spominu zamejskih ljudi in še zlasti otrok (saj gre dnevnik v zamejske šole!).

Tudi koledar 1995 ni urejen zelo pozorno. Zdi se, da bosta naslednje leto morda prvič v zgodovini kar dve beli nedelji (pred in po Veliki noči). »Binkoži« (sic!) pa bodo - never-

jetno! - na ponedeljek. Tematska izbira je izločila iz dnevnika znamenja, ki bi spomnila na Božič, dan slovenske kulture, pust, dan žena, Veliko noč, praznik dela, dan varčevanja ipd. Otrok prejema prav malo kulturnih in družbenih informacij. Letos naj mu bo dovolj življenje v naravi...

Ali bo letošnji šolski dnevnik še kos močno konkurenčnim italijanskim dnevnikom ali takim s kakovostno izdelanimi in privlačnimi stripi, ki utegnejo biti zelo učinkovito sredstvo uvajanja otrok v svet in spodbuda k ustvarjanju? Otrok težko zaživi ob povprečnem spremljevalcu, ki ne zna ujeti njegove valovne dolžine in ni narejen po njegovi meri. Ta prav malo otroški dnevnik ne vzpostavlja iskrenega odnosa do njega. Sili le v eno razsežnost: če so uredniki mislili, da se otroški živeti svet lahko začne in konča le pri naravi, so ga banalno poenostavili! Zakaj samo v naravo in ne raje, vedro in toplo, med ljudi? To so morda razlogi za hladni sprejem, ki ga je bil deležen dnevnik do sedaj med šolsko mladino. Kdor ga je izdelal, se ni dovolj potrudil, da bi gledal na šolo in svet skozi otroško dušo.

Škoda za izgubljeno priložnost.

DG

»Eli, Eli, lama sabaktani« ali Tatjanino slovo

Milan Gregorič

Sredi vročega poletja, približno dve leti po svoji mnogo prerani smrti, se koprška pesnica Tatjana Soldo poslavlja od svojih najbližjih. V teku so namreč predstavitve njene edine, postumno objavljene pesniške zbirke Posvetitve. Prva je bila v Tolminu, kjer je pesnica maturirala, bližje Doblarja, najbližjega kraja njeni duši. Druga v Koprju, kjer je preživela glavnino svojega kratkega ter nemira in iskanja polnega življenja. In tretja v Dekanih, v pesničinem rojstnem kraju, na prelepi kmetiji »Na Brdi« v zaselku Miši.

Redke objavljene pesmi v času življenja namreč niso dajale slutiti tako bogate zbirke tipkopisov, polnih »subtilne in močne pesniške govornice«, kot jih je razkrila zapuščina te »nenavadno kritične, skromne ter popolnoma izoblikovane pesniške osebnosti«, kot jo je v uvodnih besedah predstavil Zdravko Duša. Zbirko je s subtilnim slikarskim občutjem opremil akademski slikar Zvest Apollonio, z zlitjem na platno desetih pesniških podob, iz česar bo naknadno nastala tudi ločena grafična mapa. Predstavitve sta z uglasbenimi pesmimi obogatila Nevio Miklavčič, kitarist in avtor glasbe, ter pevka in flavtistka Mojca Maljevac. Zadnje predstavitve v Dekanih je vodila prof. Ines Cergol-Bavčar.

Pri interpretaciji so sodelovali pretežno prijatelji. Iz njihovih ust so odzvanjale pesničine zanosne radosti, vera, stiske in obup ter njeni pretresljivi »dialogi z Bogom in tem pritlehnim svetom«, polni temnih slutenj kot npr.:

»Pod trdim ledom zvezd sem te strašno dolgo klicala, moj gospod, Eli, Eli, lama sabaktani. Prav, si mi čisto neslišno odgovoril, pa naj bo... Slutim, kako bo vse šlo. Vse - v prelet. Pišem, kot bi šlo za stavo. Stavim lastno glavo...«

Pravo, doživeto in občutno duhovno slovo. »Le kam naj gre«, se v spremni besedi sprašuje Marjan Tomšič, »kam se naj zateče bitje, spočeto v preji sanj?«

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE obvešča vse šolnike, da je čas do 15.11.1994 za predstavitev prošnje za izredni plačani študijski dopust po členu 3-D.P.R. iz 23. avgusta 1988 (tako-imenovanih 150 ur). Prošnje naj šolniki oddajo na posamezna ravnateljstva. Tajništvo SSS je na razpolago za morebitne informacije (telefonska št. 370301).

Šola za finančne stražnike v Gorici

Vprašanja o gradnji te šole na goriškem letališču že dolgo časa razburjajo goriško javnost, tako da je vsa zadeva dobila tudi važen politični pomen. Zaradi tega vprašanja je padel občinski odbor župana Scarana, bilo je zbranih skoraj deset tisoč podpisov, nastal je tudi Odbor za ohranitev letališča itd. Gre očitno za problem, ki deli goriško javno mnenje. Kot znano, gre za načrt, da bi v Gorici zgradili šolo za približno 800 bodočih finančnih stražnikov; šola naj bi bila zgrajena kot ameriški univerzitetni kampus s širokimi površinami za športne dejavnosti, z avditorijem, prostori za praktične vaje ter z zgradbami za družine učnega osebja. Šola bi zasedla približno eno tretjino površine letališča. Po prvotnem načrtu bi morala šola stati na ozemlju bivšega malega semenišča; ker je bilo to področje namenjeno univerzi, je padla izbira na ozemlje, ki ga Slovenci imenujemo Velike roje.

Konzervativni krogi so od vsega začetka dali temu objektu velik simbolični pomen v smislu, da Italija na ta način krepi svojo prisotnost ob meji s slovanskim svetom. Jasno je namreč, da bo z vstopom Slovenije v Evropsko skupnost državna meja postala še bolj odprta; zaradi prostega pretoka ljudi je možno, da bo prišlo v Gorico kot v starih časih mnogo Slovencev iz okolice; od tod strah, da bi se mesto poslovenilo. Zato mora Italija po njihovem mnenju ustvariti v mestu močne institucije, zlasti vojaške. V resnici pa vojaške oblasti vedno bolj zapuščajo Gorico, ker po njihovi pravilni oceni Slovenija zanje ne predstavlja nevarnosti. Seveda je to stališče desničarske Gorice izraz prastarega strahu italijanskega mesta pred slovensko okolico. Do izraza je prišla tudi misel, da bo tisoč mladih Italijanov bistveno prispevalo k pomladitvi mesta.

Stališča drugih skupin so bolj diferencirana in gredo od totalnega nasprotovanja zelenih (zaradi želje po ohranitvi okolja in zaradi protimilitarističnega prepričanja) ter Slovencev do pozicij tistih, ki bi šolo sprejeli, toda na drugi lokaciji.

Slovenska skupnost je bila veskoki proti temu načrtu zaradi prepričanja, da bi prišlo do težkih narodnostnih sprememb na področju Štandreža in Sovodenj; nadalje meni SSK, da bi taka zgradba uničila razvojne možnosti goriškega letališča, ki zaradi svoje pozicije lahko postane važen turistični in servisni objekt; ne nazadnje gre po mnenju SSK tudi za čustven aspekt glede na to, da je bila zemlja za letališče odvzeta slovenskim kmetom.

Vsem tem oviram se hočejo projektanti izogniti s tem, da so dali zgradbi značaj obrambne strukture za državo; kot znano, v takem primeru ni potrebno nobeno dovoljenje krajevne uprave. Temu se seveda upirajo nasprotniki, ki trdijo, da šola pač ne more biti obrambni objekt. Za vsem tem dogajanjem stoji očitno zelo močna skupina ljudi, ki imajo pri zgradbi predvsem velike finančne interese.

Prav finansiranje zgradbe prinaša celo vrsto pomislekov; gre namreč za denar, ki ga je Italija namenila razvoju Gorice po osimskih sporazumih

in ki bi moral biti uporabljen za gradnjo cest, industrijskih objektov ipd. Ker bo v prihodnjih letih najbrž prišlo do bloka goriške proste cone (bencin, sladkor, meso), je nedvomno zelo važno, da se ohranijo vse možne oblike finančne pomoči za mesto; vsekakor pa ima država še druga sredstva za finansiranje svoje obrambe.

Politična slika o tem problemu je zelo nejasna: deželna vlada se je že večkrat izrekla proti zgradbi, goriška občinska uprava, zlasti sedanja, pa si prizadeva, da bi do gradnje prišlo. Upravičena zahteva vseh demokratičnih sil je, da bi se o zgradbi izrekli občani Gorice in Sovodenj z ljudskim glasovanjem. Obstaja pa upravičen strah, da gredo stvari naprej po želji tistih, ki hočejo šolo (ki jo moramo seveda imenovati kasarna). Dokaz za to je tudi dejstvo, da so pred nekaj meseci ogradili z mrežo vse področje letališča in tako omejili razne dejavnosti na njem.

B.Š.

Časopis »Zuf de Žur« za Gorico brez meja

V soboto so člani združenja Gorižgiogovani, ki so že pet let brezplačno izdajali mladinski informativni bilten Informagiovani, predstavili nov štirinajstnevnik Zuf de Žur. V namenih uredniškega odbora naj bi časopis označevala kontinuiteta s prejšnjim biltenom, predvsem pa izrazito podprtan multietnični značaj tega lista, v skladu s koreninami ljudi in prostora, v katerem je nastal, več let uspešno izhajal in se končno tudi vsebinsko in estetsko prenovil, tako da je postal pravi periodični list. Večnarodnost goriške zemlje predstavlja že sam naslov: »zuf« je furlanska beseda, ki pomeni mešanica, mineštra, ipd. »De« je v pogovornem goriškem jeziku zelo razširjen predlog, ki pomeni od; »žur« pa je slovenska slang beseda, ki označuje zabavo, praznovanje ipd. Smernice, ki jih je zarisal uredniški odbor v uvodnem članku, prikazujejo močno željo mladih, ki niso ukalupljeni v novi medijsko-politični sistem, da bi ostali zvesti skupnim večnarodnim koreninam, iz katerih so pognala njihova življenja in jih na svež, mladosten način tudi upodobili in ubesedili. Prvostranski naslov »Identità - relazione« (s simpatično in originalno igro podob na temo »comunicò, quindi esisto«) izpričuje namreč globoko misel, da se pač identiteta uresniči in zaživi v vsej svoji polnosti šele v odnosu z različnim. Časopis, ki prinaša še druge zanimive članke, ohranja iz prejšnjega biltena bogat napovednik in oglase. Želja mladih urednikov je tudi ta, da

Nadškof A.V. Bommarco za misijonsko nedeljo

Goriški nadškof A.V. Bommarco je za letošnjo misijonsko nedeljo izdal kratko pastirsko pismo. »Preglejmo svojo zavzetost za oznanjevanje evangelija tam, kjer ga še ne poznajo,« pravi nadškof. K temu dodaja: »Letošnja misijonska nedelja ima za našo škofijsko skupnost dve značilnosti. Prva je predaja misijonskega križa sinu naše škofije, p. Claudiu Battistutti iz Fiumicella. Novi misijonar je član reda PIME in bo odšel v Tajsko. Križ mu bodo izročili med bdenjem za misijone v San Canzianu d'Isonzo v sredo, 19. oktobra.

Druga značilnost je romanje v sv. deželo. Organizirala ga je škofija in se ga bo udeležilo 165 romarjev z nadškofom na čelu. Z ronškega letališča bodo odleteli v petek, 21. oktobra; vrnejo se v petek, 28. oktobra. Obiskali bodo glavne kraje Palestine, dva dni se bodo ustavili v Jeruzalemu in se tam srečali tudi z latinskim patriarhom Mihaelom Sabbahom.

bi bil časopis trojezičen. To pa bo možno le, če bodo na uredništvo prihajali članki v jezikih, ki so enakovredno sestavni deli krajevne stvarnosti. Štirinajstnevnik je zelo privlačen tudi zato, ker je oblečen v izredno dodelan in moderen grafični design. Podoba danes ni samo zunanost, ampak je obenem tudi vsebina. Prav to je uresničil designer časopisa, goriški studio Krea, ki ga vodi Slovenec Bojan Maraz.

Časopis, ki bo izhajal v pet tisoč izvodih, bodo mladi razdeljevali v lokalih, na postajah, javnih prostorih, v goriški in novogoriški pokrajini, v Trstu in Vidmu. Projekt je zanimiv, cilji so lepi; urednikom želimo, da bi jih lahko čimbolje uresničili in s tem iskreno spregovorili o vrednoti sožitja, ki je v našem prostoru vse bolj tuja ne samo mladim, ampak tudi (ali predvsem) odraslim.

D.

Gabrje - Vrh

Na praznik mučeniškega papeža sv. Kalista, 14. oktobra, je g. nadškof zaključil svoj pastirski obisk, ki ga je v glavnem opravil 28., 29. in 31. maja 1992.

Škofova vizitacija se osredotoča na utrditvi vere, zakramentov in delovanja po ljubezni.

V tem sklepnem delu vizitacije pa je želel spodbuditi sodelovanje, solidarnost in soodgovornost vseh, da po župnijskih svetih (pastoralnem in gospodarskem) sooblikujejo krajevno potrebna prenova celotne Cerkev skupnosti verujočih v Kristusa. Pri nas pa poleg drugega zeva še zastrašujoče pomanjkanje otrok. Nimamo še rednih usposobljenih laikov za uvajanje otrok v zakramentalno življenje; ne za pripravo na birmo ali pokoro ne za vodenje skupin (npr.

Izidi natečaja za izvorno skladbo na Balantičevo besedilo

V torek, 11. oktobra, se je v Ljubljani sestala komisija za podelitev nagrad natečaja za izvorno skladbo na besedilo Franceta Balantiča, ki ga je razpisala Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici ob 50-letnici pesnikove smrti. Predstavljenih je bilo skupno 42 skladb, od katerih 30 v kategoriji A, 11 v kategoriji B in 1 v kategoriji C.

Komisija, ki so jo sestavljali skladatelj prof. Ivan Florjanc, dirigent mag. Marko Munih in muzikolog dr. Edo Škulj, je ocenila glasbena dela in podelila nagrade naslednjim skladbam:

Kategorija A: zborovska skladba za mešani, moški ali ženski zbor

- I. nagrada - Judežev obup
skladatelj Stanko Jercijo - Gorica
- II. nagrada - Zadnji čas pred zimo
skladatelj Samo Vremšak - Kamnik
- III. nagrada - Gospod, odgovori očem
skladatelj Štefan Mauri - Avče.

Kategorija B: samospjev s spremljavo klavirja ali komorne instrumentalne skupine

- I. nagrada - Domov
skladatelj Jože Trošt - Ljubljana.

Kategorija C: vokalno-instrumentalno delo v obliki kantate

- I. nagrada - Sacrum delirium
skladatelj Tomaž Svete - Ljubljana.

Nagrade bodo podeljene zmagovalcem natečaja na slavnostnem večeru, ki ga bodo priredili organizatorji predvidoma v mesecu januarju.

Zveza slovenske
katoliške prosvete
Gorica

Koncert gojencev glasbenih šol v Štandrežu

Posnetek s koncerta v štandreški dvorani

V okviru 6. Koroških kulturnih dnevnov na Primorskem je bilo v sredo, 12. oktobra, v župnijskem domu Antona Gregorčiča v Štandrežu pristrčno srečanje gojencev glasbenih šol. Ob sedmih zvečer se je v dvorani zbralo veliko ljudi, ki so z zanimanjem prisluhnili izvajanju mladih glasbenikov Glasbene šole na Koroškem in gojencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice. Na doživetem koncertu, ki je imel za namen predvsem spoznavanje glasbenikov med seboj, je nastopilo veliko gojencev obeh glasbenih šol. Koroške dijake so pripravili: Gita Mally, Lovro Sodja, Rajka Puškaš, Majda Golob, Nikola Krstič in Slavko Goričar. Goriški učitelji gojencev centra Emil Komel

pa so bili Igor Coretti, Helena Plešničar, Franka Žgavec, Jurij Križnič, Vinko Popit, Andreja Konjedic in Stojan Ristovski. Gojenci obeh glasbenih šol so izvajali dela Nelsona, Preleura, Francka, Haendla, Weberja, Prelovca, Bravničarja, Mozarta, Succarija, Haydnov menuet, Ščekove in Kalanove pesmi. Koncertni večer je zaključila Keuningova Kleina symphonie. Po koncertu je sledila družabnost, med katero so se mladi glasbeniki in njihovi mentorji med seboj spoznali, če je bilo to še sploh potrebno, saj se večinoma že poznajo. Glasbeni šoli namreč gojita že dolga leta tesno sodelovanje, prijateljske vezi pa se tkejo prav na koncertih take vrste.

- zut -

družin) ne za skrb za bolnike in ostarele. Tudi pouk odraslih v veri je pomemben in zahteva dovršeno usposobljenost. Prav laiki igrajo veliko vlogo tudi pri obujanju novih duhovnih poklicev.

G. nadškof je pri opisu dela laikov v Cerkvah, tako krajevni kakor širši, znal pritegniti pozornost vseh, zlasti članov naših svetov. Za to smo mu globoko hvaležni.

Prav tako se zahvaljujemo vsem iz Gabrij, z Vrha in od drugod, ki so za ta obisk temeljito pripravili in lepo okrasili cerkvi v Gabrjah in na Vrhu ter še tako gostoljubno postregli v župnišču. Hvala vsem članom svetov za obisk, razgovor in zavzetost. Saj to potrjuje živo zanimanje in daje trdno upanje in veselje za nadaljnje delo.

ž u

Pokrajinskih volitev ne bo!

Deželno upravno sodišče (TAR) je v petek, 14. t.m., sprejelo priziv petih sekcijских tajnikov Slovenske skupnosti proti volitvam za novi pokrajinski svet, ki bi morale biti 20. novembra. TAR je torej osvojil stališča SSK, katero je predstavljal novi pokrajinski tajnik Peter Močnik. SSK se je pritožila nad krivično porazdelitvijo volilnih okrožij v pokrajini, po kateri ima tržaška občina rezerviranih kar 21 mest, okoliške občine pa samo tri.

Krivična in protizakonita porazdelitev okrožij - po zakonu ima lahko vsaka občina največ polovico okrožij, nikakor pa ne večine - je posledica odloka, ki ga je l. 1956 izdal takratni vladni komisar v Trstu Palamara. Odlok je bil očitno uperjen proti slovenski manjšini in levičarskim silam, ki so imele v rokah vse okoliške občine od Milj do Devina. S tem se je nasilno in umetno omejil vpliv Slovencev v tržaškem pokrajinskem svetu. Slika le-tega pa bi bila precej drugačna, ko bi komisar Palamara upošteval zakon, ki je veljaven za celo Italijo.

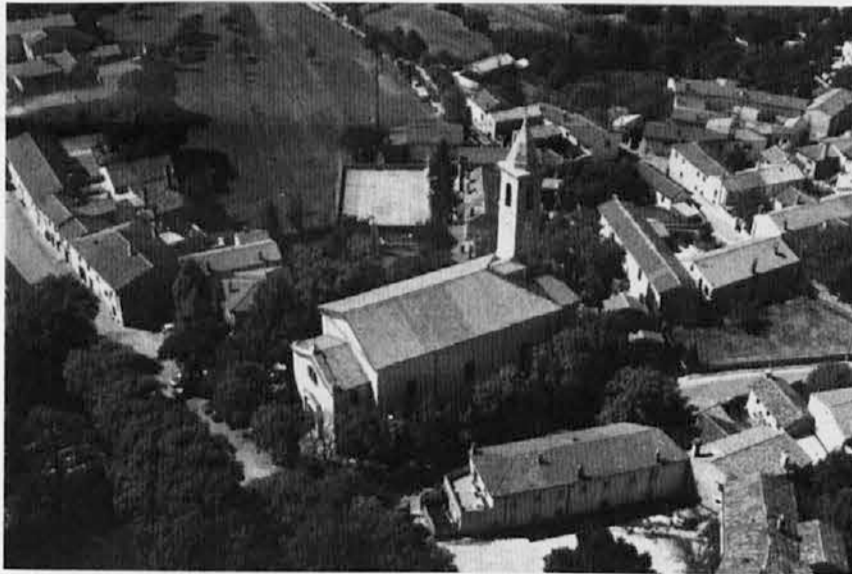
Razsodba TAR je zelo pomembna: odložila je pokrajinske volitve, ki so bile najavljene za 20. november, dokončno razsodbo pa prepustila ustavnemu sodišču. Ze sedaj pa lahko rečemo, da je ta dogodek za

Pokrajinski tajnik SSK dr. Peter Močnik

našo manjšino zelo važen, predvsem pa - tudi glede na čase - zelo pozitiven, saj je prišlo s strani pomembnega foruma jasno priznanje, da smo Slovenci doživeli veliko krivico in da je treba to krivico popraviti. Razsodba TAR pa je pokazala tudi nekaj drugega: veliko življenjskost stranke, ki jo nekateri nimajo za reprezentativno, ki pa vedno znova pride na dan z odmevnimi potezami, pa tudi nekakšno apatijo nekaterih krogov naše manjšine v zvezi s tem problemom. Desetletja smo namreč mirno sprejemali ta krivična »pravila igre« skorajda brez protestov. Tudi mnogi »naši« župani in »napredni« zavzniki nimajo čiste vesti, saj bi - z nekoliko dobre volje in vztrajnosti - že dvajset ali trideset let imeli Pokrajino takorekoč v svojih rokah, pa se to ni zgodilo. Zakaj? (iž)

Trideseta obletnica Slomškovega doma v Bazovici

Časi se spreminjajo, postavljajo nove zahteve, a tudi ljudje se morajo spremeniti. Novim zahtevam se moramo prilagoditi tako, da ohranimo stare vrednote. Te segajo od preteklih časov v naša leta in obvarovati jih moramo tudi za prihodnost. Pa naj stane, kolikor hoče.

S takimi občutki sem se podajal v torek, 11. oktobra, v Bazovico, v Slomškov dom na skromno slovesnost ob njegovi tridesetletnici. Spominska svečanost se je zvečer začela s sveto mašo, ki sta jo darovala domači župnik msgr. Marjan Živic in pater Gabrijel, ki je bil v Bazovici kot gost v pripravi na pastirski obisk.

Župnik je v bežnih obrisih prikazal, koliko težav in poti je bilo treba, da je stvar stekla. Pri tem ga je vodila nenehna skrb za mladino. Delo je steklo aprila meseca, oktobra istega leta (1964) je bil dom slovesno odprt. Z velikim navdušenjem se je tu zbiralo mnogo mladine. Kdo bi tu našteval, koliko dobrega se je storilo, koliko prireditev, koliko slovenskih večerov! Dom ima za zavetnika škofa Martina Slomška prav zato, ker je uslišal toliko župnikovih prošenj.

Po sveti daritvi je misijonar pater

Gabrijel v klenil besedah nanizal pot tega slovenskega škofa in še enkrat nakazal njegove velike zasluge.

Ob ne preveliki udeležbi je nato Aleksander Mužina predstavil slikarja in grafika Edija Žerjala, ki je s svojo prisotnostjo počastil zaviljni jubilej Slomškovega doma z razstavo več oljnatih slik o Krasu, kamenju, gmajni, ki so postali zadnje čase njegovi priljubljeni motivi. Razstava naj bi bila odprta v večernih urah do srede novembra. Šole in skupine si jo lahko ogledajo po dogovoru.

Ob prijateljskem pogovoru in gledanju slik pa nisem mogel mimo grenke kupe pelina, ko je bila ob tako pomembno obletnici odsotna prav mladina, za katero je bil dom pravzaprav zgrajen. Naša želja je, da bi mladina, ki je lahko hrabra, razumna, poštena in bistra, čimprej uvidela, da je neodložljiva zahteva »urediti« ta naš lepi dom, da nam bo dajal svoj pravi blagoslov.

Za nastanek doma je bilo potrebnih precej danarnih sredstev. Za to je prispevalo mnogo dobrotnikov, za kar se jim toplo zahvaljujemo. Potrebno pa je bilo tudi posebno poso-

Končno drugačni pogrebi v Trstu

Pri Sveti Ani so končno urejeni prostori za dostojne pogrebe. Napovedano je, da bodo izročeni svojemu namenu na dan vseh svetih. Delo je bilo izvedeno sorazmerno hitro, (v petih letih) in je stalo 13 milijard lir. Potrebni pa je bilo veliko let, da se je občinska uprava odločila za nujno potrebno delo in našla denar.

Mnogi so se vprašali, zakaj je bila taka potreba po novem nogometnem igrišču, zlasti tako velikem, ki sedaj skoraj ne služi svojemu namenu in bo zelo redko polno obiskovalcev. Za igrišče se je hitro našel denar, čeprav je stalo vsaj petkrat več kot uređitev prostorov za pogrebe.

Novi prostori so za cerkvijo pri Sveti Ani in segajo do ceste Costalunga, ki pelje na Kolonkovec.

Na razpolago je 24 prostorov za izpostavljanje umrlih. Za pogrebni obred sta poleg nove cerkve na voljo dve kapeli; ena od teh je za umrle nekatoliških veroizpovedi. Zgrajeni so tudi potrebni prostori za upravo. Na parkirišču bo lahko našlo prostor do 200 avtomobilov. Svoje prostore bodo imele tudi prodajalke cvetja. Pred pokopališčem jih je 23 in od teh se jih bo preselilo v nove prostore 10.

Dosedanje razmere za pogrebe so bile zares nemogoče. Za splošno bolnišnico je skromna kapela za verski obred in v njeni bližini 9 prostorov za izpostavljanje umrlih v odprti krsti. Čas za izpostavljanje je bil omejen na eno uro ali največ uro in pol. Pogrebi so se vrstili kot na tekočem traku, vsake četrt ure. Prostor pred kapelo je bil večkrat premajhen za vse, ki so se prišli posloviti od pokojnih ali so prišli k pogrebu. Še večje težave so bile na ulicah, kjer je bilo težko najti prostor za osebni avto.

Na nove pogrebne prostore se bo treba šele navaditi. Sprva bo verjetno nekaj težav, a prednosti so velike. SZ

Prijeten koncertni večer v Štivanu

Kot smo napovedali v prejšnji številki našega lista, je bil v soboto, 15. t.m., v novi cerkvi v Štivanu lep koncertni večer. Občinstvo je prisluhnilo vrsti skladb, ki jih je izvedel orkester Mandolina; nastop okteta Deseti brat za je odpadel zaradi boleznih znotraj okteta.

Orkester je izvedel vrsto skladb, ki so bile napisane ali prirejene za mandolino. Repertoar je vseboval znana dela klasične glasbe (npr. Mozartovo Eine kleine Nachtmusik in Strausovo Pizzicato-Polka) in priredbe Kodrove melodije znanega slovenskega filma Cvetje v jeseni; v drugem delu so bile izvedene mandolinske skladbe raznih avtorjev; nekatere od teh so bile izrecno napisane za orkester Mandolina.

Priče smo bili prijatnemu in kakovostnemu koncertu, ki je poustil pri-

jilo, ki naj bi se ga izplačalo v obdobju petintridesetih let. Obveznosti in skrbi si je naložil župnik, ki smo mu res hvaležni za ta skoraj nečloveški trud. Z zagrenjenostjo sledi verski mlačnosti mladine, to dobro vemo. Naj mu bo ob teh bridkih trenutkih v oporo prav svetniški škof Slomšek, ki naj izprosi milost za pravilno rast našega nadebudnega naraščaja! Branko

Koroški in primorski politični delavci poudarili potrebo po združevanju sil manjšine

Tradicija je, da se na Koroških dnevih na Primorskem - kakor tudi na Primorskih dnevih na Koroškem - priredi tudi okrogla miza o samostojnem političnem nastopanju slovenske manjšine. Taka okrogla miza se je odvijala tudi letos v petek, 14. t.m., v Peterlinovi dvorani v Trstu. Udeležili so se je deželni predsednik SSK Marjan Terpin in tajnik Martin Breclj, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Matevž Grilc in tajnik Enotne liste Rudi Vouk.

Glavna tema petkove okrogle mize je bila debata glede oblikovanja skupnega manjšinskega predstavništva. Ta zamisel si utira pot tako pri Slovencih v Italiji kot pri tistih, ki živijo v avstrijskem delu Koroške, pa čeprav obstajajo razhajanja in različni pogledi.

Matevž Grilc je orisal prizadevanja NSKS za politično združevanje koroških Slovencev, ki mora zajeti celotni spekter narodne skupnosti, saj je minil čas ideološke razdvojenosti. Vprašanje obstoja narodne skupnosti ni ideološko vprašanje, temveč vprašanje samozavesti in identitete skupnosti. Pri tem je Grilc kritiziral prizadevanja levo usmerjene koroške Zveze slovenskih organizacij, kategorije t.i. »dvojezičnih Korošcev«. Po njegovem mnenju vodi taka politika v vindišarstvo in asimilacijo. Kritičen je bil tudi do Slovenije, ki gleda na ta problem preveč poenostavljeno, saj so funkcionarji ZSO, ki vodijo tako politiko, plačani z denarjem, ki prihaja iz Slovenije.

Tajnik EL Rudi Vouk je spregovoril o prizadevanjih te stranke za skupno zastopstvo. Slednje je zelo pomembno; ena bistvenih točk je ta, da se doseže zajamčeno zastopstvo za Slovence v koroškem deželnem zboru. Vsi člani manjšine bi si mo-

rali svobodno izbrati predstavnika, ki naj bi bil neodvisen in odgovoren samo narodni skupnosti, ki ga je postavila na to mesto.

Da so si prizadevanja NSKS in EL na Koroškem in SSK pri nas precej podobna, je pokazal tudi poseg deželnega tajnika Slovenske skupnosti Martina Breclja. Dejal je, da je v vrstah manjšine močno občutena potreba po enotnem in demokratično urejenem zastopstvu. To sta pokazali zlasti prvi dve srečanji komponent slovenske manjšine v Italiji, ki sta se odvijali v Gorici (naslednje bo 25. t.m. v Čedadu). Orisal je prizadevanja SSK za izoblikovanje t.i. Narodnega sveta, za katero je slovenska stranka prejela mandat na zadnjem deželnem kongresu. Vloga SSK pa je pri vsem tem še vedno aktualna, saj živi slovenska manjšina v Italiji v izrednih razmerah, ki silijo v združevanje moči in oblikovanje nekakšnega »slovenskega pola«. Breclj je tudi poudaril potrebo po internacionalizaciji slovenskega vprašanja, če se ne bo slednje hitro in pošteno uredilo.

Okrogla miza, ki ji je prisostvoval tudi slovenski vicekonzul v Trstu Tomaž Pavšič, je pokazala, da je stanje slovenske manjšine v Italiji in Avstriji zelo podobno in da si v obeh skupnostih utira pot oblikovanje skupnega zastopstva. Tudi diskusija je dokazala, da je tematika aktualna.

Ivan Žerjal

sotnim poslušalcem lep vtis, kar so izrazili s toplim aplavzom. Priznanje zaslužita tudi dekliski zbor Devina in moški zbor Fantje izpod Grmade, ki sta organizirala koncert in s tem še enkrat dokazala, da sta pomembna pospeševalca kulturnega življenja na tem koncu Tržaškega.

Natop koroške mladine

V okviru Koroških dnevov, ki jih prirejata Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Slovenska prosveta iz Trsta, je 10. oktobra nastopila v Kulturnem domu v Trstu skupina Lutke Mladje iz Celovca s prijatno in presenetljivo dobro izvedeno igrico Sonček, kje si? Mladi igralci, ki sodelujejo v različnih gledaliških in lutkovnih skupinah na Koroškem, so pod vodstvom Tineta Varla odigrali tri predstave za otroke tržaških osnovnih šol in vrtcev. Zgodbi Marjana Pungartnika, v kateri nastopajo slovenska bajeslovna bitja, so z lahkoto sledili tudi najmlajši obiskovalci. Očarali so jih domiselne lutke, raznobarni bogati kostumi in maske Brede Varlove, prijatni songi Romana Verdela in Borisa Roškerja. Predvsem pa zaslužijo mladi igralci pohvalo za sproščeno in razgibano igro ter za jezikovno natančnost. Igralci so podajali besedilo jasno in razumljivo, tako da jih je bilo dobro slišati kljub velikemu odru in dvorani. Čutiti je bilo, da so

vložili v predstavo veliko truda, sredstev in požrtvovalnega dela. Tržaški otroci in učitelji, ki so jih spremljali, so bili nad predstavo navdušeni, saj je bila res dovršeno uprizorjena. Mt

Čestitke

Na ljubljanski univerzi je pred kratkim dosegel znanstveni doktorat iz fizike delcev Borut Bajc. K pomembnemu uspehu mu čestitajo njegovi domači in prijatelji.

Franc Jeza odslej pokopan na Opčinah

Po desetih letih so zemeljske ostanke znanega časnikarja in pisatelja ter kulturnega in narodnega delavca Franca Jeze prepeljali s tržaškega na opensko pokopališče. Žalnega obreda so se udeležili pokojnikova vdova in hčerka ter skupina njegovih prijateljev in somišljenikov. Navzoč je bil tudi konzul republike Slovenije v Trstu Tomaž Pavšič, ki je spregovoril nekaj priložnostnih besed (mab)

TRST: Na misijonsko nedeljo, 23. oktobra, SREČANJE V KAPELI MARIJINEGA DOMA V TRSTU, ul. Risorta št. 3, ob 16.30. Ob 17.15 pa bodo častite sestre frančiškanke, Marijine misijonarke iz Ljubljane, predstavile svoje delovanje doma in po svetu s petjem in diapozitivi.

Pastirski obisk v župnijah sv. Marije Magdalene v Bazovici in v župniji sv. Tomaža apostola na Pesku

Po petih letih je naš škof Lovrenc Bellomi opravil svoj tretji pastirski obisk v obeh naših župnijah. Namen obiska je bil pritegniti župljane k prizadevnejši udeležbi liturgije, molitve in zakramentov. Zato smo imeli v obeh župnijah duhovno pripravo. Povabili smo misijonarja, ki je bil pri nas pred petimi leti, patra kapucina Gabrijela, ki je župnik v Štepanji vasi v Ljubljani. Teden dni pred pastirskim obiskom je p. Gabrijel obiskal vse vasi naših dveh župnij od največje Bazovice do najmanjše Botača (1 družina oz. 3 člani). Srečeval se je v štirih cerkvah: Bazovica, Gropada, Padriče in Pesek. Tudi v počitniškem domu v Dragi je imel lepo srečanje. Prvo slovesno srečanje je imel na Pesku, v cerkvi Brezmadežne, ki je obhajala 10. oktobra 40-letnico blagoslovitve. Povabili smo pevski zbor iz Benečije, ki je zelo lepo pel pri maši in imel po njej še majhen koncert. V torek, 11. oktobra, smo proslavili lepo obletnico mladinskega Slomškovega doma, kjer smo imeli sv. mašo, med katero je p. Gabrijel govoril o našem velikem dobrotniku. Ob koncu smo otvorili razstavo slik našega prijatelja in obnem dobrotnika Edija Žerjela, ki ima »stalno razstavo« svojih lepih barvnih oken v naši cerkvi. Razstava bo trajala ves mesec oktober.

Duhovniku Robertu Zadniku v spomin

V četrtek, 13. oktobra, smo se na Gočah v Vipavski dolini poslovili od tamkajšnjega župnika Roberta Zadnika, ki je skoraj četrt stoletja tam pastiroval.

Za tokom naše lepe modre Soče je prišel iz objema gora, kar pomeni ime rojstnega kraja Bovec (Amplectium), v osrčje Primorske, v Gorico pod Sveto Goro, da bi se z drugimi mladeniči iz širšega primorskega ozemlja pripravil biti čim bolj uporabno orodje v božjih rokah za gradnjo božjega kraljestva. V Kristusovi ljubezni povezani smo se likali dvanajst let Slovenci, Hrvatje, Furlani, Italijani preko gimnazije in bogoslovja. Po dobi dolgoletne priprave nas je bilo trideset posvečenih za božje blagovestnike in od teh kar petnajst Slovencev.

V času študija, ko je vladal fašizem in je po vseh zidovih naših slovenskih vasi pisalo: »Qui si parla soltanto italiano«, smo se naučili še bolj ljubiti svoj materin jezik, ki je največja naravna vrednota poleg nadnaravne, ki je vera v trpečega, vstalega, odrešujočega Kristusa. Maziljeni smo šli oznanjat evangelij našim ubogim, trpečim ljudem.

Po končani moriji druge svetovne vojne pa je nastalo drugo enoumje, ki je tajilo celo Boga in je bilo treba braniti osnovne človeške vrednote. Gospod Robert je dobil dekret za Tolmin, Cerkljevo, a ni nikjer smel nastopiti svoje službe. Končno je pristal v Solkanu, kjer je doživel nasilen izgon našega prvega apostolskega upravitelja slovenskega dela goriške nadškofije msgr. dr. Franca Močnika, našega dolgoletnega duhovnega očeta in vzgojitelja. Nadaljeval je svoje duhovniško poslanstvo v Batah pod Sveto Goro, kamor je hodil spovedovat vse nedelje in praznike. Upravljal je tudi Trnovo. Po več letih je bil premeščen v Štjak nad Vi-

P. Gabrijel je obiskal bolnike in ostarele, ki ne morejo priti v cerkev, in jih obhajal: šlo je za kakih 50 oseb. Lep sprejem je doživel p. Gabrijel v dveh šolah in vrtcih, v Bazovici in v Gropadi.

V soboto, 15. oktobra, je začel škof Lovrenc pastirski obisk v Bazovici za italijanske vernike v cerkvi in v Slomškovem domu. V nedeljo dopoldne je maševal v bazoviški cerkvi in popoldne na Pesku. Tu je doživel zelo lep sprejem, ki ga je razveselil. Ob koncu pa je bilo še lepo srečanje pred cerkvijo, ki so jo mladina in dobre žene lepo okrasile za 40-letnico in pogostile prisotne z domačimi slaščicami.

V ponedeljek se je škof srečal z vaščani v Dragi. Odlična je bila udeležba: vaš šteje 50 ljudi, prišlo jih je 35. Po sv. maši se je škof pogovarjal z veselimi vaščani. V torek je imel sv. mašo na Padričah in v sredo v Gropadi.

Molili smo za prenovo naše skrupnosti, zlasti za mladino, ki se je oddaljila od Cerkve in od Slomškovega doma.

Upamo na boljše sodelovanje dobrih faranov. Hvaležni smo g. škofu, p. Gabrijelu in osebam, ki so sodelovale pri pripravi in pastirskem obisku.

pavsko dolino, od koder se je po par letih preselil na Goče. Tu je tudi zaključil svoje potovanje.

Vsem sošolcem in duhovnikom je bil zgled ponižnosti, skromnosti, načelnosti, služenja. Nikoli se ni silil v ospredje, nastopil pa je, kadar je bilo treba braniti osnovne človekove pravice in načela Cerkve. Ni klonil niti v času največjega nasilja, zato je moral za leto dni tudi v zapor. Duhovniki, ki so vsa leta italijanskega raznarodovanja branili in gojili in ohranili slovenski jezik, so postali »proti ljudski«. Že resno bolan je ostal na svoji postojanki, da bo služil ljudstvu, h kateremu je bil poslan.

Pred pol stoletja je bilo maziljenih trideset duhovnikov za Primorje in Istro, letos en sam. Vsak duhovniški grob pusti strašno vrzel in kliče po goreči molitvi za nove božje poslance, ki naj čuvajo človeško dostojanstvo v času razkristjanjenja in razčlovečenja, ko vlada kultura smrti.

Dragi Robert, Bog ti poplačaj za čudoviti zgled služenja in zvestobe Cerkev. Prosi za nas pri Bogu, da bi te znali posnemati.

Janez Filipič

Razpis avdicije za radijske igralce

Radio Trst A razpisuje avdicijo za mlade igralce, ki bi v bodoče lahko nastopali pri radijskih igrah. Avdicije se lahko udeležijo tako onovnošolci kot tudi dijaki nižjih in višjih srednjih šol. Še zlasti so zaželeni dečki in fantovski glasovi. Mladi, ki imajo smisel za igranje in nastopanje, naj se javijo na sedežu tržaške radijske postaje - ulica Fabio Severo 7 - Trst v ponedeljek, 24., ali v torek, 25. oktobra, od 14. do 16. ure.

Učitelje in mentortje toplo napro-

šamo, da spodbudijo mlade igralske talente in jim priporočijo udeležbo. Vse potrebne informacije lahko dobite v uredništvu mladinskih oddaj (tel. št. 7784-247) ali v tajništvu slovenskih sporedov (tel. št. 7784-282) od 10. do 12. ure in od 15. do 16. ure.

MAŠE NA SV. GORI

Ob nedeljah in praznikih:
ob 8., 10. in 16. uri.
Ob delavnikih:
ob 8. in 16. uri.

obvestila

ŽUPNIJA SV. ANDREJA V ŠTANDREŽU vabi na **SLOVESNO RAZGLASITEV ZMAGOVALCA** natečaja za župnijski grb in koncert fantovskega okteta iz Dornberka (Slovenija). Zmagovalcu bo podeljena nagrada, vsem sodelujočim priznanje. Župnijska dvorana v Štandrežu, v soboto, 29. oktobra 1994, ob 20. uri.

MLADINSKA KONZULTA ŠTANDREŠKE DEKANJE vabi mladino k mladinski maši, ki bo v nedeljo, 23. oktobra, ob 18. uri v župnijski cerkvi v Števerjanu. Po maši družabno srečanje.

Prodajamo kombi znamke FIAT 900 E PANORAMA, letnik 1982, po izredno ugodni ceni. Interesenti naj pokličejo na telefonsko številko 0481/536455.

SREČOLOV ZA MISIJONE bo letos v nedeljo, 30. oktobra, v župnijskem domu v Štandrežu. Začetek ob 16. uri. Poleg bogatih dobitkov je na programu vesela enodejanka Človek brez smeha štandreske dramske skupine. Srečolov bo v Štandrežu, ker je KD v popravilu. Isto nedeljo bo v Gorici misijonar Alojzij Letonja, ki je doma na dopustu. Ob 9. uri bo maševal na Travniku, ob 10.30 v Štandrežu; popoldne bo spregovoril tudi pri srečolovu.

SKRD JADRO prireja, s pokroviteljstvom občine Ronke **TEČAJ SLOVENSČINE ZA ODRASLE**, ki bo na sedežu društva v Romjanu (trg sv. Štefana 1/a). Tečaj se bo začel predvidoma konec oktobra, odvijal se bo enkrat tedensko (dve uri) in bo trajal šest mesecev. Prvo organizacijsko srečanje bo v petek, 21. oktobra, ob 20. uri, na društvenem sedežu v Romjanu. Informacije lahko dobite pri odbornikih društva JADRO ali v dvojezičnem oddelku knjižnice v Ronkah.

SLIKAR EDI ŽERJAL RAZSTAVLJA svoje slike v Slomškovem domu. Ima že stalno razstavo v bazoviški cerkvi (barvna okna).

SLOVENSKA PROSVETA in **FANTJE IZPOD GRMADE** vabijo na **REBULOV VEČER**, ki bo v petek, 28. oktobra, ob 20.30, na sedežu pevskih zborov v Devinu.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE vabi na **OTVORITVENO PREDSTAVO SEZONE 1994 / 95**: Drago Jančar - HALŠTAT. Krstina uprizoritev, režija Boris Kopal. Predstave bodo v soboto, 22. t.m., ob 16. uri (IZVEN ABONMAJA), v ponedeljek, 24. t.m., ob 16. uri (ABONMA RED H), v torek, 25. t.m., ob 16. uri (ABONMA RED I), v sredo, 26. t.m., ob 16. uri (ABONMA RED D).

V nedeljo, 23. oktobra, bo ob 16. uri v cerkvi v Škednju

koncert nabožnih pesmi ob 40-letnici škedenjskega pevskega zbora

Nastopajo: pevski zbor iz Mačkolj (vodi Ivo Lešnik); pevski zbor iz Kolonkovca (vodi Dalka Šturman); pevski zbor iz Sv. Antona pri Kopru (vodi Ivanka Erjavec); pevski zbor iz Škednja (vodi Aleksander Sluga). Združene zборе, med katerimi bodo tudi pevci z Opčin, bo vodil Dušan Jakomin. Govoril bo Alojz Debelis.

DAROVI

Za nagrobni spomenik g. Albina Grmeka: Darko Cerkevnik 200.000; D.J. 200.000; M.T. 100.000; Silvo Šuligoj 50.000; Košuta Angelina 100.000; Danieli - Pertot 300.000; Daneu - Kemperle 40.000; Sonja Štoka 10.000; Lapelj (dimnikar) 30.000; Milva Čuk 10.000; Sidi - Verginella 20.000; Rosina Corazza 20.000; prof. Enzo Niccoli 50.000; Alfredo Cinca 50.000; Vera in Nora Daneu 50.000; Gioconda Maraspin 50.000 lir. (Darove sprejema uredništvo Katoliškega glasa).

Za cerkev v Nabrežini: Jerman 20.000; Visintin 50.000; ob krstu Jakoba Terčon 100.000; Sanzin 50.000; Rebuta 50.000; ob krstu Andreja Stančič 100.000; Blason 75.000; Terčon 10.000; Kovačič 20.000; Milič 85.000; Ciabatti 20.000; v spomin pok. Komparè Tonice 50.000; N.N. 10.000; Pangos 15.000; Radovič 35.000; Bolniki 150.000; N.N. 5.000; Zidarič 10.000 lir.

Za Karitas v Bosni: ob 50-letnici umora družine Breccelj - daruje B.B. 500.000 lir.

Za cerkev v Mačkoljah: Jana, Gleb in Boris 30.000; druž. Slavec (št. 54) 30.000; druž. Parovel (št. 50) 50.000; družini Jerco in Stepančič (št. 103) 30.000 lir. Sorodniki pok. Rosine Smotlak: za cerkev v Mačkoljah 100.000 in za mešani cerkveni zbor 100.000 lir.

Za popravilo cerkve v Gabrovici: skupina žena iz Mačkolj 500.000; sestre Tul (št. 60) 100.000. Namesto cvetja pok. Rosini in v spomin na pok. Ano Smotlak, Anica in Slava 50.000 lir.

Za skavtsko organizacijo darujeta Alina in Dalka 50.000 lir.

Rupa: za cerkev: Ivo Kovic za slovenske misijonarje v spomin na pok. Milko 50.000; druž. Rutar namesto cvetja na grob Milke Povodnik 100.000 lir.

Za misijonarja Ivana Štanta: nečakinja in nečaki Pavletič v spomin na teto Milko iz Rupe 100.000 lir.

Peč: za bogoslovca v misijonih: N.N. s Peči 500.000 lir.

Peč: za cerkev: Zora Cotič za cvetje 30.000 lir; Štefanja Kovic v spomin na moža Alojza ob 15. obletnici smrti 200.000 lir.

PAPEŽ V SIRAKUZH

5. in 6. novembra 1994

Sv. oče Janez Pavel II. bo 6. novembra posvetil novo svetišče v čast Materi božji.

Imeli bomo nov cilj za Marijanska romanja.

AZIENDA PROVINCIALE TURISMO - SIRACUSA

Peč: za cerkev: N.N. 50.000; N.N. 50.000 lir.

Za misijone: v spomin na pok. Fani Gorjup daruje Ema Mužič 50.000 lir.

Za slovenske misijonarje: M.K. 50.000 lir.

Za lačne otroke v misijonih: v spomin na pokojne starše Emilija in Marija Sajn 200.000 lir.

V spomin pok. Antona Lupetina darujejo za misijone: žena Marija 100.000; svakinja Pepca Pahor 100.000; Dora Kosovel 50.000 lir.

Za lačne otroke v misijonih: K.K. 100.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana: v zahvalo za moralno pomoč in priporočilo, Slavka Čermelj 300.000 lir.

Za misijone: Barbara in Dario Sedevčič ob krstu male Veronike 100.000; V.G. 100.000; Caterina Bole 100.000; Marija Kopal 50.000 lir.

Za popravilo zvonov v Štandrežu: Marija 20.000; Štefanija Nanut in družina 50.000; Sonja Sokol 50.000; Mara Kuzmin in družina 50.000; Lilijana in Danilo 500.000; Marija in Tiljo 50.000; druž. Cijak 50.000; Albina Šturm in družina 50.000; druž. Turri 150.000; Karolina Leon 100.000 lir.

Za slovenske misijonarje: Ivo Kovic iz Rupe, v spomin na pok. Milko 50.000; N.N. s Peči 50.000; N.N. iz Rupe 40.000 lir.

Gabrje - za cerkev: K. in O. 60.000 lir.

Za bogoslovca v misijonih: N.N. s Peči 500.000 lir.

Rupa - za cerkev: druž. Rutar, namesto cvetja na grob Milke Povodnik 100.000 lir.

Katoliški glas dobite v Sloveniji:

Ljubljana: na Mačkovi 6
Maribor: v ul. V. Kraigerja 2
Nova Gorica: v cerkvi Kristusa Odrešenika

V Gorici (ul. Garzarolli) ugodno prodam 13 let staro stanovanje s kuhinjo, jedilnico, tremi sobami, dvema kopalnicama, samostojnim ogrevanjem in veliko garažo. Prosto meseca julija. Telefonirati v večernih urah tel. (0481) 21169.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:
Italija 55.000
Slovenija 55.000
inozemstvo 80.000
zračna pošta 100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV